Azon a napon szép szőlőskert lesz, énekeljetek róla! Én, az Úr, vagyok őrzője, szüntelenül öntözöm; nehogy baj érje, éjjel-nappal őrzöm.
Iz 27,2-3

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP

ferenc 300

LXXXII. évf. 40. (4074.)
2026. október 4.
Ára 475 Ft

Fotó: Lambert Attila

Aki reményt adott nekünk a legsötétebb pillanatban is

Beszélgetés Timothy Radcliffe OP bíborossal

8–9. oldal

ISSN 0133-1205 26040
9 770133 120548

XIV. Leó pápa Lourdes-ban
2. oldal

Nemzetek miséje a Szent István-bazilikában
10–11. oldal

A Váci Egyházmegye millenniuma
15–17. oldal

Isten sosem utasít el bennünket törékenységünkben

XIV. Leó pápa homíliája Lourdes-ban

Szeptember 27-én délelőtt a Szentatya a Lourdes-i Miasszonyunk-kegyhely Prairie nevű területén mutatott be szentmisét, melyen százötvenezer hívő vett részt. Az eucharisztikus ünneplés végén, Jean-Marc Micas tarbes-i és lourdes-i püspök köszöntője után a pápa a hívekkel együtt elimádkozta az Úrangyalát. Homíliájában a megtérés és a bűnbánat sürgető szükségességére hívta fel a figyelmet, és hangsúlyozta, hogy az örök élet Isten biztos ígérete. Arra buzdította a zarándokokat, különösen a betegeket, hogy szenvedéseiket Krisztus kínszenvedéséhez kapcsolva váljanak a remény misszionáriusaivá. Az alábbiakban XIV. Leó pápa homíliáját teljes terjedelmében közöljük.

Testvéreim, Franciaországból és a világ minden tájáról érkezett zarándokok!

Amikor ma délelőtt rátok tekintek, amint itt, Anyánk házában összegyűltetek, az Egyház egyetemes arcát látom. Közületek néhányan kontinenseket szeltek át, vállalták az út fáradalmait, hogy örömeiket és terheiket ehhez a szent barlanghoz hozzák. Micsoda öröm együtt lenni, egy szívként, egyetlen családként! Külön is szeretném köszönteni a Franciaország valamennyi tartományából és egyházmegyéjéből érkezett zarándokokat. Ma ezen az áldott földön jártok, amely oly sok kegyelemben részesült. Kívánom, hogy ez a zarándoklat élessze fel a hit lángját otthonaitokban és plébániáitokon! Vigyétek el Lourdes vigasztalását szomszédaitoknak, szeretteiteknek és az egész francia népnek!

A liturgia által ezen a vasárnapon elénk tárt szövegek Szűz Mária Szent Bernadettre bízott üzeneténeknek egyik központi elemét érintik, ez pedig a megtérésre szóló, egyszerre gyengéd és sürgető felhívás. Az evangéliumban Jézus igazságot feltáró és mélységesen szomorú tekintettel fordul a bezárkózott szívekhez: „mégsem tartottatok bűnbánatot” (Mt 21,32). Miért van ez a seb Krisztus szívében? Mert Isten nem akarja gyermekei vesztét. Ezekiel próféta emlékeztet bennünket erre: „Amikor az igaz elfordul az igazságtól és gonoszságot művel, akkor emiatt hal meg, vagyis elkövetett gonoszsága miatt hal meg”, ha viszont megtér, ha „belátja bűneit és elfordul tőlük, akkor életben marad és nem hal meg” (vö. Ez 18,26.28). Ezért hangzik fel újra és újra a *Szentírásban* a bűnbánatra szóló felhívás, és ezért vonul végig az evangélium hirdetésén az évszázadok során. Ezeknek üdvös jelentőségük van, mert világossá teszik a megtérés sürgető voltát és szükségességét: ma kell megtérnünk, nem holnap; ma van a kellő idő, az üdvösség napja (vö. 2Kor 6,2). Igen, Isten azt akarja, hogy az ember éljen, hogy felnyissa szemét és visszatérjen hozzá. Megtérni azt jelenti, hogy elhagyjuk a tévelygés útjait, az Élet Útját választjuk, s így megnyitjuk szívünket az egyetlen, el nem múló Öröm előtt.

Maga Jézus is félreérthetetlenül fogalmaz, amikor bűnbánatra szólít fel, amint például Szent Lukácsnál olvassuk: „Ha nem tartotok bűnbánatot, éppúgy elvesztek ti is mindnyájan” (13,5). Ő azonban a földi élet horizontját az örök élet horizontjára tágítja. Míg az e világi boldogság mulandó, viszonylagos valóság, mely sajnos egyesek számára olykor elérhetetlen, az igazi boldogság – a reményben – mindenki számára meg van ígérve, és elsősorban ezt kellene keresnünk, erre kellene irányulniuk erőfeszítéseinknek és döntéseinknek. Vajon nem ezt mondta Szűz Mária Szent Bernadettnek: „Nem azt ígérem neked, hogy ezen a világon boldog leszel, hanem azt, hogy a másikon.”

Bűnbánat! Bűnbánat! Bűnbánat!

Ez az éppen itt elhangzott ígéret különös erővel visszhangzik ezen a francia földön, és felrázza mai gondolkodásmódunkat. Ebben a történelmi pillanatban, egy olyan társadalomban, amely a haladásra és az anyagi jólétre törekszik, de olykor hajlamos megfeledkezni az örökkévalóság horizontjáról, Mária azért jön, hogy emlékeztessen bennünket az életre szóló, az örök életre szóló hivatásunk nagyságára és jelentőségére. A mai irányzatokkal szemben, amelyek a betegség, a szenvedés vagy az öregség láttán másképp akarják megítélni az emberi élet értékét, a massabielle-i barlang a keresztény remény szentélyeként áll előttünk. Itt semmilyen törékenységet nem utasítanak el. Mankóitok, kerekesszékeitek, rejtett könnyeitek nem akadályok: éppen ezek azok a helyek, ahol Isten végtelen szeretete teljes tiszteletben, elfogadásban részesít és átalakít benneteket. Lourdes az élet szépségébe és szentségébe vetett hit megvallásának áldott helye, hiszen itt az életet Isten értékes ajándékaként fogadják, mely arra hivatott, hogy örökké virágozzék az Atya szeretetében.

„Ígérem neked!” Igen, az örök élet szilárd és biztos ígéret, amelyet az Úr tesz nekünk. Az örök életet kereszthalálával és feltámadásával már megszerezte számunkra, és a keresztség kegyelme által mindennap megvalósítja bennünk. Elérhető számunkra, de rajtunk áll, hogy szabadon befogadjuk és megragadjuk-e, és nem gördítünk-e akadályt elé; a kegyelemnek és az örök életnek azonban egyetlen akadálya van, ennek a szeretetnek egyetlen akadálya: a bűn, az önmagunkba zárkózás, Istennek az az elutasítása, mely saját sötétségünkbe zár bennünket! Személyes felelősségünkről van szó, és ez a felelősség nagy. Isten szabadnak akart bennünket, mert a szabadság a szeretet feltétele; kényszerből nem lehet szeretni.

A nekünk ajándékozott szabadságot arra kell használnunk, hogy „igent” mondjunk Krisztusnak, kegyelmének segítségével, Mária nyomdokain járva; ezt az „igent” pedig szüntelenül meg kell újítanunk, egészen utolsó leheletünkig: „most és halálunk óráján…”, ahogyan az Üdvözlégyben mondjuk.

A megtérésre szóló sürgető felhívást halljuk újra azokban a szavakban, amelyeket Mária éppen itt mondott: „Bűnbánat! Bűnbánat! Bűnbánat!” Háromszor ismétli meg ezt a szót… És arra kéri Bernadettet, hogy végezzen el bizonyos cselekedeteket. De vajon miért? Talán nehezen értjük meg? Talán túl könnyen gondoljuk magunkat bűntelennek? Talán nem gyakoroljuk eléggé a bűnbánatot? A Szűzanya arra kér bennünket, hogy tartsunk bűnbánatot, nemcsak önmagunkért, akik rászorulunk, hanem „a bűnösökért” is, egy rossz irányba haladó világért. Hogyan is ne éreznénk megszólítva magunkat az egyre több helyen dúló konfliktusok láttán, amelyek oly sok ártatlan életet elpusztítanak? A korunkat sújtó rossz azonban az ember szívéből fakad, nem Isten felelős érte: „Vajon az én utam nem igazságos – mondja Izrael fiainak –, nem inkább a ti útjaitok hamisak?” (vö. Ez 18,25). Tehát az emberek szívét kell megváltoztatni, a sajátunkkal kezdve.

Az Úr megtisztító tekintete előtt

A bűnbánat olyan cselekedet, amelyre a szeretet indít bennünket, szolidaritásban az egész emberiséggel: az Isten iránti szeretet, mert jóvá akarjuk tenni a bűneinkkel Szívén ejtett sebet; és a valamennyi testvérünk iránti szeretet, akik nem hallják meg ezt a megtérésre szóló hívást, és akiket vétkeik a halál felé sodornak. A megtérésnek ez a követelménye magát az Egyházat is érinti földi zarándokútján. Vennie kell a bátorságot, hogy elsőként maga élje meg ezt a megtérést. Ahhoz, hogy begyógyuljanak az Egyházon belül elkövetett hűtlenségek és fájdalmas eltévelyedések okozta mély sebek, alázattal az Úr megtisztító tekintete elé kell állnunk. Vétkeink beismerése nélkülözhetetlen a lelki növekedéshez, amint Szent Ágoston írta: „Mindig legyen ellenedre az, ami vagy, ha el akarod érni azt, ami még nem vagy” (*Százhatvankilencedik beszéd,* 15.18).

Anyánk figyelmeztetése az imádság és a megtérés kötelességére nagy reménnyel tölt el bennünket, mert megmutatja, miként változtathatunk a dolgok menetén: úgy, hogy csatlakozunk Krisztus kínszenvedéséhez. Kedves betegek, akik ismeritek a szenvedést, és oly sokan vagytok itt Lourdes-ban! Lehetőségetek van arra, hogy fájdalmaitokat és szenvedéseiteket ezzel a felajánló lelkülettel éljétek meg, s így bekapcsolódjatok abba a megváltó útba, amelyre a világnak oly nagy szüksége van. Ebben az értelemben valóban az Egyház szívében vagytok, és szerepetek pótolhatatlan.

Zarándokok, testvéreim, nem úgy távoztok Lourdes-ból, ahogyan érkeztetek: a remény misszionáriusaiként indultok útnak. Ez ennek a helynek a csodája: a megpróbáltatás és a fájdalom kellős közepén ébreszti fel a remény örömét. Szűz Mária meggyógyítja tekintetünket, és békét ajándékozva átalakítja szívünket. Legyetek országotokban, egyházmegyétekben és családotok körében tevékeny tanúi ennek az isteni erőnek és gyengédségnek, melyek lehetővé teszik, hogy továbbhaladjunk utunkon és célba érjünk! A betegek imádságától és anyánk szeretetétől támogatva bizalommal haladjatok a jövő felé! Ne féljetek a világ viharaitól: Isten szent anyja őrködik utatok felett, gyengédségének palástjába burkolja az Egyházat, és ragyogó hajnalcsillagként vezeti lépteiteket, hogy megszülessetek – örömben – Fiának, Jézusnak az életére. Ámen.

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Imádkozzuk a rózsafüzért a népek közötti békéért!

Szeptember 27-én délben a Szentatya a Lourdes-i Miasszonyunk-kegyhely Prairie nevű területén bemutatott szentmise végén imádkozta el a szokásos vasárnapi Úrangyalát. Az imát bevezető beszédében arra kérte a híveket és a keresztény közösségeket, hogy októberben különösen is imádkozzák a rózsafüzért a háborúk befejezéséért és a konfliktusban álló népek közötti békéért. Az alábbiakban XIV. Leó pápának az Úrangyalát bevezető rövid beszédét adjuk közre.

Kedves testvéreim!

Szeretettel köszöntelek mindnyájatokat, akik részt vettetek ezen az eucharisztikus ünneplésen. Köszönöm, hogy itt vagytok! Köszöntöm mindazokat is, különösen a betegeket, akik a média segítségével kapcsolódnak hozzánk. Most együtt elimádkozzuk az Úrangyalát, ezt az egyszerű és csodálatos imát, amely segít bennünket abban, hogy Szűz Mária példájára nap mint nap Isten akaratához igazodva éljünk. Mielőtt azonban elimádkoznánk, szeretnék egy felhívással fordulni hozzátok, amelyet különösen erősen érzek a lelkemben ezen a helyen. Itt a Szeplőtelen Szűz rózsafüzérrel a kezében jelent meg Szent Bernadettnek, és mintegy vezette imáját. Ezért ma arra hívok minden hívőt és minden keresztény közösséget, hogy a közelgő október folyamán azzal a különleges szándékkal imádkozza a rózsafüzért, hogy véget érjenek a háborúk, és békét kössenek az egymással konfliktusban álló népek. Kísérjük imánkat a bűnbánat és az irgalmasság konkrét cselekedeteivel, valamint azzal az elkötelezettséggel, hogy mindig előmozdítjuk a párbeszédet és a kiengesztelődést! Anyánk, a Boldogságos Szűz Mária járjon közben értünk!

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

XIV. Leó pápa fogadta Magyar Péter miniszterelnököt

XIV. Leó pápa szeptember 24-én fogadta Magyar Péter miniszterelnököt. A miniszterelnök és kísérete néhány perccel fél tizenegy után érkezett meg az Apostoli Palota Szent Damazuszról elnevezett belső udvarára. A magyar kormányfőt az Apostoli Palota bejáratánál Peter Rajič érsek, a Pápai Ház prefektusa fogadta, majd Magyar Pétert és delegációját egészen a pápai könyvtárszobáig kísérték. A magyar delegáció tagja volt Tarr Zoltán társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős miniszter, Velkey György, a külügyminisztérium parlamenti államtitkára és Czeti István egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár.

Magyar Péter az 1956-os forradalom 70. évfordulójának alkalmából két személyes ajándékot is vitt XIV. Leó pápának: az egyik XII. Piusznak az 1956. november 10-én a Vatikáni Rádióban a magyar forradalom leverése és a magyar nép szabadságának ügye kapcsán a világhoz intézett szózata, melynek szövegét kalligráfusművész vetette papírra, a másik pedig Mindszenty József hercegprímás, bíboros emlékiratai, illetve annak az első amerikai kiadása, amely az 1970-es években, New Yorkban jelent meg.

Magyar Péter a magánaudiencia után a vatikáni Államtitkárságon Paul Richard Gallagher érsekkel, a Szentszék államokkal és nemzetközi szervezetekkel fenntartott kapcsolatokért felelős titkárával, valamint a Szentszéknél a magyar ügyekért is felelős Fabio Salerno atyával tárgyalt. Pietro Parolin bíboros államtitkár nem volt jelen, mivel ő az ENSZ közgyűlésén vesz részt New Yorkban. Az Államtitkárságon folytatott szívélyes hangvételű megbeszélések során elégedettségüket fejezték ki a kétoldalú kapcsolatok kedvező alakulása, valamint a Katolikus Egyháznak az ország életében betöltött szerepe és hozzájárulása kapcsán.

A tárgyalások során ezt követően kitértek Magyarország társadalmi és gazdasági helyzetére, valamint több, kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésre, különös figyelmet fordítva az oktatásra és a világ különböző részein élő, kiszolgáltatott helyzetben lévő keresztény közösségek védelmére. A felek eszmecserét folytattak az aktuális nemzetközi kérdésekről, különös tekintettel az ukrajnai és a közel-keleti konfliktusokra. Ezzel összefüggésben reményüket fejezték ki, hogy a nemzetközi közösség egyre nagyobb elkötelezettséget tanúsít majd a béke előmozdítása érdekében.

Az Államtitkárságon folytatott megbeszélés után Magyar Péter felkereste a Szent Péter téren található, rászorulóknak fenntartott orvosi rendelőt, ahol Luis Marín de San Martín püspök, a Szeretetszolgálat Dikasztériumának prefektusa kísérte. A rendelőt Ferenc pápa állította fel 2015-ben.

—

Magyar Péter a Vatikánban újságíróknak nyilatkozva nyíltnak és barátinak értékelte a katolikus egyházfővel folytatott beszélgetését. A miniszterelnök meghívta Magyarországra XIV. Leó pápát. Magyar Péter elmondta, a megbeszélésen szóba kerültek a magyarországi változások, a magyar és az európai emberek előtti kihívások, többek között a háború, vagy az energiaválság. Hosszan beszélgettek a mesterséges intelligenciáról és az általa okozott kihívásokról, veszélyekről – emelte ki a kormányfő. Hozzátette, szó volt a Magyar Katolikus Egyház helyzetéről, az Egyház által biztosított szociális, oktatási és egyéb szolgáltatásokról, továbbá a keresztény magyar hagyományokról. A miniszterelnök közlése szerint a pápa nagyon sok mindent tudott a magyar, a közép-európai helyzetről, valamint a külhoni magyar kisebbségek helyzetéről.

—

A magyar kormányfő vatikáni látogatása a Szent Péter-bazilika altemplomában található magyar kápolnában kezdődött. A szentmisét Eredics Gergő, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatal irodaigazgató-helyettese mutatta be. A homíliát Zsódi Viktor piarista tartományfőnök mondta.

Az MTI híradása alapján Eredics Gergő, a szentmise főcelebránsa köszöntő szavaiban hangsúlyozta, hogy a magyar szentek és boldogok közös vonása, hogy meghallották Isten szavát, és azt tettekre is váltották. A prímási irodaigazgató-helyettes a 2006-ban boldoggá avatott Salkaházi Sára és a 2025-ben boldoggá avatott Bódi Mária Magdolnára személyére emlékeztetett.

Zsódi Viktor piarista tartományfőnök a homíliájában a napi evangéliumból kiindulva arról beszélt, hogy Jézus példát ad félelmeink legyőzésére és a tanúságtételre. Ebben Szent Gellért vértanú is példaként áll előttünk: nem félt megvallani a hitét. A tartományfőnök Carlo Maria Martini jezsuita bíboros gondolatai nyomán kifejtette, hogyan lehetünk a hit bátor tanúi a mai, összetett és olykor zavarosnak tűnő világban. Az első lépés, hogy ne féljünk a sokféleségtől: az ismeretlenben, a másban és az újban is felfedezhetjük Isten ajándékát. Ehhez hozzátartozik a másként gondolkodók figyelmes meghallgatása.

Mielőtt ítéletet mondanánk, igyekezzünk megérteni, mit szeretnének közölni, és milyen érvek állnak a szavaik mögött. Ez az ítélkezés nélküli figyelem különösen fontos a fiatalok számára: bátorságot adhat nekik ahhoz, hogy őszintén beszéljenek az érzéseikről, és fokozatosan megkülönböztessék az igazat attól, ami csak igaznak látszik. Martini a kockázatvállalást is a hithez tartozónak nevezi: Krisztus követése azt kívánja, hogy készek legyünk érte és az evangéliumért akár mindent odaadni. Arra hív, hogy barátkozzunk a szegényekkel, és helyezzük őket életünk középpontjába, hiszen Jézus barátai ők. Végül az evangéliumból való táplálkozásra buzdít. Zsódi Viktor e gondolatokat Szent Gellért ünnepén a vértanú püspök példájával kapcsolta össze, aki életével tett tanúságot arról a bátor hitről, amelyre ma is meghívást kapunk.

A Magyarok Nagyasszonya-kápolnában bemutatott mise után Magyar Péter koszorút helyezett el a Szent István-szobornál. Magyar Péter Facebook-oldalán számolt be arról, hogy a pápai audiencia előtt felkereste II. János Pál pápa sírját a Szent Péter-bazilikában.

A kormányzat folytatja az üldözött keresztények segítését

Magyar Péter miniszterelnök, miután XIV. Leó pápa magánaudiencián fogadta szeptember 24-én a Vatikánban, a Szent Péter téren sajtótájékoztatót tartott, amiről az ATV készített összefoglalót.

Az ATV által élőben közvetített sajtótájékoztatón Magyar Péter a Szentatyával való találkozóról elmondta: „A motiváló a legkevesebb, amit mondhatok. Ez egy nagyon megindító, szerintem az egész életemet meghatározó találkozás volt." A miniszterelnök szerint nyílt és baráti beszélgetést folytattak, amely során Magyarországról, Európa helyzetéről, a háborúról, az energiaválságról és a mesterséges intelligenciáról is szó esett. Magyar Péter meghívta XIV. Leó pápát Magyarországra. Azt mondta, jelezte az egyházfőnek, hogy amennyiben Közép-Európában jár apostoli úton, örömmel vennék, ha Magyarországot is felkeresné.

„Megemlítettem neki, hogy II. János Pál is kétszer járt Magyarországon, örömmel vennénk, ha ő is tudna jönni, nagy szeretettel várjuk őt Magyarországra" – fogalmazott. A beszélgetés végén Magyar Péter átadta az ajándékait a pápának, amelyeket XIV. Leó örömmel fogadott. A miniszterelnök maga is kapott a pápától személyes ajándékot, ennek részleteiről azonban nem beszélt.

Újságírói kérdésre Magyar Péter a Szent Péter tér oszlopcsarnoka alatt a rászorulók részére fenntartott, Ferenc pápa által létrehozott, XIV. Leó pápa által kibővített orvosi rendelőről is beszélt. Elmondása szerint a létesítmény kis helyen működik, mégis naponta több mint száz embert kezelnek itt, olyanokat, akiknek egyébként nem lenne egészségügyi ellátásuk. A magyar állam nevében 6000 euró értékben gyógyszereket ajánlottak fel a rendelőnek.

Magyar Péter azt mondta, hogy a Tisza-kormány az Orbán-kormány által megkezdett Hungary Helps programot egy átvizsgálás után folytatni szeretné. A miniszterelnök szerint jelenleg a program vezetőinek kiválasztása zajlik, amelyre több tucat jelentkező van. Erről tájékoztatták a Vatikán vezetését is. Magyar Péter szerint Magyarország továbbra is támogatja az üldözött keresztények melletti kiállást. „Folytatni fogjuk, csak jobban a fillérek mögé nézünk" – mondta.

Forrás: Szentszéki Sajtóközpont; MTI; ATV; Magyar Péter Facebook-oldala
Fotó: AFP

Átadták a Fraknói Vilmos-díjat

Deák Hedvig domonkos szerzetesnővérnek és Puskás Attila dogmatikaprofesszornak adta át a Fraknói Vilmos-díjat Czeti István, a Társadalmi Kapcsolatokért és Kultúráért Felelős Minisztérium egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkára szeptember 25-én a budapesti D50 Rendezvényközpontban.

Az ünnepségen jelen volt Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök és Németh Gábor, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára. A Fraknói-díj annak adományozható, akinek munkássága kiemelkedő a katolikus teológia, a filozófia vagy az egyháztörténelem területén, illetve aki tevékenységével előmozdította a magyar vallási élet megújulását és a teológia oktatásának fejlődését.

Puskás Attila a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának (PPKE HTK) Dogmatika Tanszékét vezeti. Laudációját Török Csaba, az Esztergomi Hittudományi Főiskola tanára, a Fraknói Vilmos-díj bírálóbizottságának tagja mondta el.

Puskás Attila 1965-ben született a Tolna vármegyei Döbröközön. Teológiai tanulmányait a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián végezte. 1991-ben teológiai, 1997-ben filozófiai doktori fokozatot szerzett a Pápai Gergely Egyetemen. A Pécsi Hittudományi Főiskolán végzett oktatói munka és a Központi Papnevelő Intézetben betöltött prefektusi szolgálat után 1999-től vezeti a PPKE HTK Dogmatika Tanszékét. 2020 és 2024 között a PPKE HTK dékánja volt.

Deák Viktória Hedvig domonkos szerzetesnővér a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Dogmatika Tanszékének tanára. Laudációját Kálmán Peregrin OFM, a Fraknói Vilmos-díj bírálóbizottságának tagja mondta el.

Deák Hedvig nővér 1972-ben született Budapesten. Tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem–latin szakán és a PPKE HTK-n végezte. 1996-ban tett örökfogadalmat. 1996 és 2000 között Rómában tanult, dogmatika szaklicenciátusát a Pápai Gergely Egyetemen szerezte. 2000-től az Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán tanít. 2003-ban Budapesten történelemtudományból, 2012-ben a Pápai Gergely Egyetemen dogmatikából doktorált. A Szent István Tudományos Akadémia tagja 2024-től. Rendjében 2010 és 2022 között általános elöljáró volt.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Az MKPK menekültekért és üldözött keresztényekért felelős referense

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Székely János szombathelyi megyéspüspök, az MKPK elnöke aláírásával jegyzett, szeptember 15-én kelt megbízással nevezte ki Solymári Dánielt. A megbízatás szövegét az alábbiakban tesszük közzé.

A menekültek és az üldözött keresztények megsegítése különleges felelősséget jelent azok számára, akik békében és a vallásszabadság biztosította körülmények között élhetnek, hiszen napjainkban világszerte emberek milliói kényszerülnek elhagyni szülőföldjüket, és számos keresztény közösség szenved üldöztetést hitéért. Szent Pál apostol buzdítása ma is irányt mutat számunkra: „Amíg tehát időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen hittestvéreinkkel." (Gal 6,10)

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia fontosnak tartja, hogy e területen a Magyar Katolikus Egyház szolgálatában is kifejezésre jusson az evangéliumi szeretetből fakadó felelősség, különös figyelemmel a menekültekre, valamint a hitük miatt üldöztetést szenvedő keresztény testvéreinkre.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2026. évi őszi ülésén hozott határozatának értelmében dr. Solymári Dánielt az MKPK menekültekért és üldözött keresztényekért felelős referensévé nevezem ki.

Székely János
szombathelyi püspök, az MKPK elnöke

—

Solymári Dániel a közelmúltig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi kapcsolatokért felelős vezetőjeként működött. 2023-ban sokrétű missziójának elismeréseképpen átvehette a Ferenc pápa által adományozott Szent Szilveszter Rend lovagkeresztjét.

Forrás: MKPK Sajtószolgálata
Fotó (archív): Fábián Attila

A BIBLIA ÜZENETE

„Csak megbecsülik a fiamat”

(*Máté 21,33–43*)

A most vasárnapi evangéliumban is tetten érhető, hogy Jézus legtöbb példabeszéde valójában az Atyáról szól. Még akkor is, ha első olvasatra nem ő a főszereplő, vagy ha maguk az evangéliumok olvasói egy másik fontos szereplőről nevezték el a szövegrészt, mint például „a tékozló fiú története” esetében.

Jézus fő küldetése, hogy bemutassa az Atyát, az örökkévaló Istent, akitől jött, aki elküldte őt, a Fiút. Nincs ez másképp a mai példázattal kapcsolatban sem, amit a *Szentírást* olvasó és magyarázó utókor „a gonosz szőlőmunkások példabeszéde” címmel ruházott fel. Leginkább akkor gazdagodunk e történet által, ha az Atyára fókuszálunk, az ő magatartására és szándékaira figyelünk.

Először is: mi az a bizonyos szőlőskert? Bizony nem más, mint az Isten országa, a bűnbeesés miatt elvesztett Édenkert, Isten és az ember áldott közösségének helye. Ezt bízza a kiválasztottakra a kert megálmodója és tulajdonosa. Mi a végső terve a szőlőssel? Az evangélium fényében csak az lehet, hogy oda akarja majd ajándékozni a kertet a szőlőműveseknek, akik most még csak bérlők. Ők is szeretnék maguknak a kertet és termését, de erőszakkal, törvénytelenül próbálják megszerezni.

És most kezd különlegessé válni a történet. A gazda egymás után küldi a szolgáit, megbízottjait, akik az előző korok prófétáit jelképezik, akiken keresztül Isten meg akarta mutatni magát választott népének. Mi lett a szolgák, küldöttek sorsa? A szőlőművesek kegyetlenül megölték őket, mindet, egymás után.

Ennyire naiv lenne az Úr? Nem tanul a történtekből? Sőt, azok után, hogy a szolgáival elbántak, most még a fiát is odaküldi? Egy „normális” apa ilyen előzmények után nem tenne ilyet. Milyen apa engedné egy szem fiát gyilkosok közé?

Ez a gazda, ez az édesapa azonban a mennyei Atyáról van mintázva, és tükrözi az ő jóakaratát a bűnös ember iránt. Az Atya bízik az emberben, s mivel ő maga a szeretet, ezért megtestesíti a szeretethimnuszt, amelyben többek közt ezt olvassuk: a szeretet „nem feltételezi a rosszat, mindent hisz”.

Igen, a gazda nem gondol rosszat a bérlőkről, Isten nem gondol rosszat az emberről. Példabeszédünk szőlősének ura nagy hasonlóságot mutat a tékozló fiú édesapjával. Nem véletlenül, hiszen végső soron mindkét történet a mennyei Atyáról szól. Érdekes az is, hogy mindkét példázat az „örökség” körül forog.

Úgy tűnik, hogy a példabeszédünk bérlői rosszul járnak, mert Isten országát elveszik tőlük, és más népnek, vagyis a „nemzeteknek” adják. Mi azonban tudjuk, hogy ez csak egy bizonyos időre szól (Róm 9–11), míg a pogányok teljes számban be nem jutnak (Róm 11,25) az „örökségbe”.

Végül az idősebb testvér is visszatér az atyai házba, aki bár először nem akart bemenni, de az apai szeretet mindkét fiút odavárja, mert az Atya szívében mindketten örökösök, akiknek ezt akarja mondani: fiaim, mindenem a tiétek.

Milyen jó, hogy mi is örökösök lehetünk!

Seidel Klára CB

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia tisztelete

(171/6.)

Az előző rész tanítása (171/5.) elvezet bennünket a II. Vatikáni Zsinat *Lumen gentium* (LG) dogmatikus konstitúciójának 10. pontjában megfogalmazott egyik alapvető különbségtételhez, amelyet korábban már érintettünk (171/3). Az Egyházban létezik a hívők egyetemes papsága és a szolgálati, vagyis hierarchikus papság. A kettő nem azonos, és nem csupán fokozati különbség választja el őket egymástól: lényegükben és feladatukban különböznek. Ugyanakkor mindkettő Krisztus egyetlen papságában részesedik, és egymásra van rendelve. „Míg a hívek királyi papsága és a szolgálati, vagyis hierarchikus papság lényegükben és nemcsak fokozatban különböznek, mégis egymáshoz vannak rendelve” *(LG 10)*.

A hívők egyetemes papsága abban valósul meg, hogy Krisztushoz kapcsolódva egész életüket lelki áldozatként Istennek ajánlják, részt vesznek Krisztus papi, prófétai és királyi küldetésében, tanúságot tesznek az evangéliumról, és a világban Isten országának szolgálatára törekszenek. A szolgálati papság ezzel szemben a Szent Rend szentségében Krisztusnak, az Egyház Fejének sajátos szolgálatára rendeli a felszentelt személyt. A felszentelt pap Krisztus nevében és személyében szolgálja az Egyházat, különösen az evangélium hirdetésében, az istentiszteletben és a szentségek kiszolgáltatásában. A két papság tehát nem egymással versengő vagy egymást helyettesítő valóság, hanem ugyanannak az egyetlen krisztusi papságnak különböző módon való részesedése.

Ezért válik világossá az Eucharisztia központi helye az Egyház életében. Az Eucharisztia nem egyszerűen a keresztény közösség legfontosabb vallási szertartása, hanem Krisztus húsvéti misztériumának szentségi ünneplése, amelyben Krisztus valóságosan jelen van, és amelyből az Egyház állandóan él és épül. Az Egyház az Eucharisztiából él, mert Krisztusból él. Az Eucharisztiában ugyanis nem pusztán egy múltbeli eseményre vagy egy történeti vallási személyre emlékezünk: Krisztus, az Egyház élő Ura, Szentlelke által jelenvalóvá teszi és az Egyház számára megnyitja megváltó áldozatának misztériumát. Ezért az Eucharisztia az Egyház életének „forrása és csúcspontja” (vö. *LG* 11; *Sacrosanctum concilium* 10).

Ha az Eucharisztia az Egyház életének középpontja, ebből következik a szolgálati papság sajátos jelentősége is. A pap személyét nem lehet pusztán szociológiai vagy funkcionális szempontból meghatározni. A pap nem egyszerűen vallási szakember, közösségi vezető, szervező vagy lelki segítő. Ezek közül több feladatot is végezhet, de papi identitásának legmélyebb forrása nem ezekben található. A pap a Szent Rend szentsége által sajátos módon részesedik Krisztus egyetlen papságában, és szentségi szolgálatot kap Krisztus és az Egyház szolgálatára. Ez a szolgálat az Egyház építésére és Isten népének megszentelésére irányul.

Ezt világítja meg a *Presbyterorum ordinis* 2. pontja is, amely a szolgálati papságot Krisztus küldetéséhez kapcsolja. Krisztus az Egyházban egyeseket sajátos szolgálatra rendel, hogy az apostolok küldetésében részesedve hirdessék az evangéliumot, összegyűjtsék Isten népét, megszenteljék és vezessék azt. A pap tehát nem önmagát képviseli, és nem saját vallási tekintélyének érvényesítésére kap küldetést, hanem Krisztus szolgájaként és az Egyház nevében végzi azt a szolgálatot, amelyre a Szent Rend szentsége felhatalmazza.

Sztankó Attila

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Evangélium és liturgia

(39.)

A pünkösd utáni tizenkilencedik vasárnapon az irgalmasságig elmenő szeretetről olvasunk a liturgia evangéliumában (Lk 6,31–36). Ennek kezdetét a „szeretet aranyszabályának” szokták nevezni: „Úgy bánjatok az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy veletek is bánjanak!” (Lk 6,31) Kissé más megfogalmazás ez, mint Szent Máténál, de a lényeg ugyanaz. Az embertársunkkal való viselkedésünk mércéje önmagunkban rejlik. Az egészséges értelmű és érzelmű ember ugyanis nem akar magának rosszat, csak jót, és ezt kell a szemünk előtt tartani. Ámde az irgalmasságában végtelenül gazdag Isten példát mutat nekünk (Ef 2,4–5), s éppen ezért fejezi be Jézus a mai tanítását ezzel felszólítással. A mostani vasárnapon a második hang liturgikus szövegeiben támpontokat találunk az evangéliumi tanításhoz.

Önzetlenség. Az evangéliumi aranyszabály elsőként az önzetlenségre hívja fel a figyelmünket. Ami az „úgy bánjatok az emberekkel” (Lk 6,31) felszólítással kezdődik, három területen is kiteljesedik. Nem csak a bennünket szeretőket kell szeretnünk; nem csak a nekünk jót tevőkkel kell jót tennünk; nem csak a nekünk kölcsönzőknek kell adnunk! Hiszen ezt még a bűnösök is megteszik! (Lk 6,32) Önzetlenségünk megnyilvánulásának jele, hogy mi tudunk másképp is viselkedni: szeretni, jót tenni, kölcsönözni. A viszonzás reménye nélkül is, egy másik evangéliumi hely szerint (Lk 14,12). Maga Jézus is jó példával járt elöl, amint az több énekünkben elhangzik ezen a vasárnapon. Önzetlenségének legnagyobb jele az, hogy „önként szenvedte el a keresztet”. Egy ehhez hasonló másik megfogalmazás: „a halandók kedvéért önként elszenvedted a halált”. És még egy: „érettünk önként szenvedte el a keresztet”.

Ellenségszeretet. Nem egy kiragadott mondat vagy az evangéliumból vett egyedi példa az, amit Jézus a szeretet aranyszabályának folyományaként megfogalmaz: „szeressétek inkább ellenségeiteket!” (Lk 6,35) Már a hegyi beszéd végén is erről tanított (Mt 5,44), meg sok más helyen. Igen, mai divatos kifejezéssel élve: ki kell lépnünk a komfortzónánkból, hogy teljesíteni tudjuk. Mert egyébként könnyen hajlamosan vagyunk csak azokat szeretni, akik bennünket is szeretnek, és így tovább. Jézus példát mutat, amint énekeljük: „nem a megigazultak kedvéért jelentél meg közöttünk”. Illetve: „a jószívűség forrását bírod és a kegyelmek özönét”.

Irgalmasság. Az evangéliumi szakasz Jézus felszólításával zárul: „Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas!” (Lk 6,36) Magasan áll a mérce. Isten irgalmassága az elérendő cél. Mi biztosan nem tudjuk ezt elérni, ám ennek ellenére sem szabad feladnunk. Törekednünk kell feléje, hiszen bármiféle – akár kezdetleges – megnyilvánulása is a szeretetünk igazolása. Sokszor még alacsonyabb szintet sem tudunk teljesíteni, nemhogy az irgalmasságot. De éppen ezért fordulhatunk a mi Urunkhoz: „Isteni lényednél fogva irgalmas, kegyelmes és könyörülő vagy” – énekeljük a vecsernye énekének elején. Majd a továbbiakban ennek tudatában kérjük, hogy adja meg a feloldozást és bűneink bocsánatát „mint irgalmas és emberszerető Isten”.

Ivancsó István

A HÉT SZENTJE

Szent Dénes

Október 9.

Kevés történelmileg hiteles adatot tudunk Párizs első püspökéről. Miután megszervezte annak egyházi életét, és Decius (250–251) vagy Valerianus (258) üldözése alatt munkatársaival együtt vértanúságot szenvedett.

A történeti bizonyítékok szétszórva találhatók a Meroving-kori forrásokban. Tours-i Szent Gergely (594) *Historia francorum* című művében azt írja, hogy a párizsi püspököt karddal végezték ki.

Szent Genovéva életrajza, amelyet 520 körül írtak, megnevezi az utcát is, ahol a kivégzés történt: Vicus Catulliacus. Genovéva bazilikát építtetett a vértanú Dénes püspök emlékezetére. A legrégibb források csak az alapító püspökről, vértanúságáról és a bazilika építéséről szólnak, társairól nem.

A legendás elbeszélések alapján Dénes életéről részletesebb képet alkothatunk. Eszerint a pápa küldte őt Párizsba Eleutheriusszal és Rusticusszal együtt. Általuk a kegyelem fénye oly nyilvánvalóan ragyogott fel e vidéken, hogy a pogány papság felháborodott és lázadást szított ellenük, de mikor a felbujtott tömeg meglátta a szentet, lecsillapodott, mert Dénes hitével és szelídségével rácáfolt minden koholt vádra. Fescennius prefektus azonban eljárást indított a párizsi keresztények ellen, és egy prédikációja közben Dénest is letartóztatta. Társaival együtt először gúnyt űztek belőle, majd mindannyiukat megkínozták a börtönben. Dénest utána rostélyhoz bilincselték és tűz fölé helyezték; ezután vadállatok elé dobták, végül keresztre szegezték. De sem a hitét, sem az életét nem tudták kioltani. Akkor ismét visszavitték a börtönbe, ahol sok, halálra ítélt keresztény jelenlétében misézett. E mise közben megjelent neki az Úr Krisztus, kenyeret nyújtott át és ezt mondta neki: „Fogadd ezt, mert igen nagy jutalom vár rád nálam!” Mise után az őrök kivonszolták Dénest a börtönből, és egy bálványkép előtt lefejezték. Ekkor – olvassuk a legendában –, a püspök kezébe vette a tulajdon fejét, és egy angyal elvezette a vértanúság hegyéről (Mons Martyrum, a francia Montmartre) két mérföld távolságra egy helyre, ahol a sírjának kellett lennie. Itt angyali énekszó fogadta.

L.K.

A HÉT LITURGIÁJA *A év*

OKTÓBER 4., ÉVKÖZI 27. VASÁRNAP (Assisi Szent Ferenc, Aranka, Hajnalka) – Iz 5,1–7 *(A Seregek Urának szőlője Izrael háza.)* – Fil 4,6–9 *(Amit tanultatok, váltsátok tettekre, és veletek lesz a béke Istene!)* – Mt 21,33–43 *(Más munkásoknak adja bérbe szőlőskertjét.)* **– Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 229 – ÉE 587, Ho 229 – ÉE 142, Ho 126 – ÉE 540, Ho 287 – ÉE 242.

OKTÓBER 5., HÉTFŐ – *Szent Faustina Kowalska szűz emléknapja* (Aurél, Attila, Flávia) – Gal 1,6–12 – Lk 10,25–37.

OKTÓBER 6., KEDD – *Szent Brúnó áldozópap emléknapja* (Renáta) – Gal 1,13–24 – Lk 10,38–42.

OKTÓBER 7., SZERDA – **Rózsafüzér Királynője emléknapja** (Amália) – Gal 2,1–2.7–14 – Lk 11,1–4.

OKTÓBER 8., CSÜTÖRTÖK – SZŰZ MÁRIA, MAGYAROK NAGYASSZONYA FŐÜNNEPE (Koppány, Benedikta) – Sir 24,23–31 *(Mária reménységünk az életre és minden erényre.)* – Gal 4,4–7 *(Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született.)* – Lk 1,26–28 *(Áldottabb vagy te minden asszonynál!)* – **Énekrend:** Ho 286 – ÉE 646, Ho 285 – ÉE 300, Ho 109 – ÉE 643, Ho 284 – ÉE 234.

OKTÓBER 9., PÉNTEK – *Szent Dénes püspök és társai, vértanúk vagy Leonardi Szent János áldozópap emléknapja* (Ábrahám) – Gal 3,7–14 – Lk 11,15–26.

OKTÓBER 10., SZOMBAT (Gedeon, Borgia Ferenc) – Gal 3,22–29 – Lk 11,27–28.

OKTÓBER 11., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP (Boldog XXIII. János pápa, Brigitta, Gitta, Etel) – Iz 25,6–10a *(Az Úr bőséges lakomát rendez, és letörli a könnyet minden arcról.)* – Fil 4.12–14.19–20 *(Mindenre képes vagyok abban, aki nekem erőt ad.)* Mt 22,1–14 vagy Mt 22,1–10 *(Akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre!)* – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét **– Énekrend:** Ho 223 – ÉE 209, Ho 223 – ÉE 147, Ho 134 – ÉE 594, Ho 284 – ÉE 234.

Aki reményt adott nekünk a legsötétebb pillanatban is

Beszélgetés Timothy Radcliffe OP bíborossal

Timothy Radcliffe OP bíboros szeptember 24-én exkluzív interjút adott lapunknak Pannonhalmán, ahol a múlt heti Nemzetközi Ökumenikus Konferencián vett részt. A domonkos szerzetes szerint a hit olyan út, amelyen csak akkor haladunk előre, ha merünk szeretni, meghallgatni és remélni, még a legsötétebb pillanatokban is.

– Bíboros úr, milyen gondolatok, érzések kísérik Önt ezekben a Pannonhalmán töltött napokban?

– Az első érzésem az, hogy itt otthon vagyok. Angliában abba a bencés iskolába jártam, ahová az apám és a nagyapám is, ezért jól ismerem a bencés világot. Bár hosszú utat tettem meg Pannonhalmára, mégis úgy érzem, hazaérkeztem. Épp most találkoztam itt néhány diákkal, nosztalgikus élmény volt. Eszembe jutott, milyen voltam hatvanöt évvel ezelőtt, iskolás fiú koromban. A másik élményem pedig, hogy a főapát és a bencés testvérek nagyon szívélyesen fogadtak. Igazán boldog vagyok, hogy itt lehetek.

– Egy időben Yves Congar személyi asszisztenseként dolgozott. Van-e olyan tanítás vagy tapasztalat, ami tőle származik, és ma is hat Önre?

– Amikor Párizsban a domonkosoknál laktam, nem tudtuk fedezni a szállás és az ellátás költségeit, mivel a tartományom nagyon szegény volt. Ezért odamentem a perjelhez, és mondtam neki, hogy munkára volna szükségem. Így lettem Congar asszisztense. Nagyon sokat tanultam tőle, és Chenutől is, aki Congar tanára volt. (Yves Congar OP és Marie Dominique Chenu OP a II. Vatikáni Zsinat megújulást hozó teológiájának meghatározó alakjai voltak – *a szerk.*) Abban az időben Congar körülbelül hetven-, Chenu pedig nyolcvanéves volt. Ma én már mindkettőjüknél idősebb vagyok.

Congartól, azt hiszem, mindenekelőtt azt tanultam, hogy soha ne féljünk az igazságtól. Kutatásai során mindig megvolt a bátorsága ahhoz, hogy szabadon gondolkodjon, keressen és kérdezzen, mert nem félt attól, hogy mit fog találni. Ha valaki hisz Istenben, menny és föld Teremtőjében, akkor bármit talál is, az a javára válik.

Chenutől pedig legfőképpen azt tanultam, hogy milyen nagy öröm az élet. Csodálatos volt benne, hogy bár rengeteget szenvedett, mégis mindig tele volt örömmel. Még nyolcvanévesen is minden este elment, hogy emberekkel találkozzon és meghallgassa őket: tudósokat, diákokat, művészeket, munkásokat.

Gyönyörű volt számomra az a Párizsban töltött időszak, rengeteget tanultam. Az év végén Congar elvitt Chartres-ba, a szépséges székesegyházba. Ez volt számomra az ajándéka: egy nap a chartres-i katedrálisban. Congar segített igazán meglátni és megismerni a székesegyházat. Felejthetetlen élmény volt.

– Gyakran beszél a figyelmes hallgatás és az életen át tartó tanulás fontosságáról. Egész életét a tanításnak, a tanulásnak és mások kísérésének szentelte. Mit jelent Önnek, amikor meghallgat valakit? Különösen, ha az illető fiatal, Ön pedig, bőséges tapasztalattal a háta mögött, talán már előre tudja a választ…

– Nem tudom a választ. A legérdekesebb beszélgetések mindig azok, amikor nem tudod a választ, és valaki mással együtt fedezed fel. A legérdekesebb beszélgetések azok, amikor magát a kérdést fedezed fel. Írtam egy könyvet Łukasz Popko lengyel domonkossal együtt (*Questioning God,* Bloomsbury Publishing – Bloomsbury Continuum, 2023 – *a szerk.*). A szerzőtársam nagyszerű biblikus, harminchárom évvel fiatalabb nálam, de sokkal jobban ismeri a *Bibliát*, mint én. Azt fedeztük fel, hogy a *Bibliában* minden a kérdések körül forog. Isten első beszélgetése az emberiséggel egy kérdéssel kezdődik, amit Ádámhoz intéz: „Hol vagy?” És nem azért kérdezi, mintha nem tudná. Jézus utolsó kérdése pedig *Márk evangéliumában* ez: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

A kérdések arról szólnak, hogyan haladunk előre. Tehát amikor új emberekkel találkozom, a legérdekesebb az, hogy felfedezzem a kérdéseiket. És jobb, ha nem tudom a választ. Ha előre tudom, az unalmas. Nekem viszont velük együtt kell járnom az utat.

– Hogyan lehet valóban meghallgatni valakit, akivel mélyen nem értünk egyet?

– Ez korunk legfontosabb kérdése. Az első lépés az, hogy megpróbáljuk elképzelni, miért gondolja a másik azt, amit gondol. Angliában most például egyre több erősen jobboldali csoport jelenik meg a társadalomban. Könnyű elítélni őket. Sokkal nehezebb, de jóval érdekesebb feltenni azt a kérdést, hogy miért gondolkodnak így, mitől félnek, mit szeretnek. Szükségem van a képzeletemre ahhoz, hogy bele tudjak látni a szívükbe és az elméjükbe. Csak így tudunk együtt továbbmenni.

Lehet, hogy ehhez nagyon türelmesnek kell lenni. Emlékszem, egy reggel kaptam egy e-mailt egy erősen konzervatív gondolkodású embertől, aki elítélt és a pokolba kívánt. Érdekesnek találtam, és azon tűnődtem: vajon mit gondolhat, hogy én mit gondolok? Felhozott mindenféle álláspontot, amiket én egyáltalán nem képviselek. Sok időbe telt, mire sikerült eloszlatnom az előítéleteit, mert azt hitte, hogy olyasmiket gondolok, amiket valójában soha nem is feltételeztem. Az ateisták is gyakran elképzelik valamilyennek Istent, akiben hiszek, holott az nem az az Isten, akiben hiszek. Ezért nagyon sok türelemre volt szükség ezzel az illetővel is. Körülbelül három nap után végül azt mondta: „Tévedtem.” Az ilyen helyzetekhez tényleg idő kell.

Nemrégiben is kaptam egy nagyon agresszív e-mailt valakitől, nehéz volt közös nevezőre jutnunk. Így azt mondtam neki: rendben, töltsünk együtt egy estét, igyunk meg egy jófajta bort, és tanuljuk meg valóban látni egymást. Néha már az is segít túllépni a nehézségeken, ha egyszerűen csak együtt vagyunk. Viccelődünk, nevetünk, és egyszer csak elkezdjük megérteni, ki is ez a másik ember valójában.

– Sokszor hangsúlyozza, hogy a hit leginkább egy úthoz hasonlít, és hogy a hit megértése idővel mélyülhet. Mostanában segített Önnek bármi abban, hogy új fényben lássa a hitét? Van olyan meggyőződése, amelyben egykor – mondjuk hatvan évvel ezelőtt – teljes bizonyossággal hitt, és azóta megváltozott?

– Hatvan évvel ezelőtt nagyon naiv felfogásom volt az igazságról. Azt hittem, az igazság csupán egy állítás: igaz vagy hamis. Ma pedig már látom, hogy tévedtem. Az igazság sokkal árnyaltabb ennél. Képzelőerőt igényel. És költészetet. Minden nagy teológus költő, legyen szó Aquinói Szent Tamásról, Keresztes Szent Jánosról vagy Avilai Szent Terézről. Az igazságot

ott keressük, ahol a nyelv már nem elég, a nyelv határán. Ezért azt mondanám, hogy idővel megtanultam: az igazságról alkotott kezdeti felfogásom túlságosan fundamentalista volt.

Jelenleg a művészet, különösen a festészet szerepe foglalkoztat a leginkább, ezt igyekszem jobban megérteni. Novemberben előadást kell tartanom egy konferencián a művészetről és a kereszténységről. Ezért most sokat olvasok Caravaggióról, Cézanne-ról és más alkotókról, például Vermeer csodálatos festményeiről is. Mit tanítanak nekünk? Hogyan segíthetnek a látásban? Amikor itt, Pannonhalmán diákokkal beszélgettem, megkérdeztem tőlük, szerintük mi a legkreatívabb dolog a mai Magyarországon. A zenét említették. A magyar zene tehát érdekes kutatási terület lenne.

– Gyakran beszél arról is, hogy a kereszténység lényegében barátság. Mit tanított Önnek a barátság a keresztény életről, annak megéléséről?

– Úgy vélem, hogy minden barátság transzformatív. Megváltoztat. Amikor öt és fél évvel ezelőtt rákos beteg lettem, egy nagy műtét után több hónapot ágyban töltöttem. Akkor értettem meg igazán, hogy az, aki vagyok, sok barátság gyümölcse. Domonkosoké és világi hívőké, férfiaké és nőké. Minden barátság valami újat tanít. Segít abban, hogy valakivé válj. Az emberek azt szokták kérdezni: ki a legjobb barátod? De ez nem a legjobb kérdés, mert az egyik barátság egy bizonyos módon formál, a másik pedig egészen máshogyan, más irányban.

És mindegyik megnyitja a lényedet Isten felé. Hiszen Isten élete maga a barátság: a Szentháromság tagjai közötti barátság.

Mindenki képes a barátságra. Ám ez kockázattal jár. Ha megnyitod a szívedet, vállalod annak a kockázatát, hogy sebezhetővé válsz. Az egyik rendtársam mondta egyszer: ha szeretsz, kockáztatod, hogy megsebeznek, és talán meg is ölnek. De ha nem szeretsz, már halott vagy. Úgy gondolom, hogy ezt a kockázatot vállalni kell: merjünk megsérülni. Különben nem élünk igazán. Aki nem tud megsérülni, az már halott. De mi a feltámadásban hiszünk. Ezért senkinek sem szabad feladnia.

– Egy másik téma, amit gyakran emleget: a remény. Hol találhat reményt az ember, különösen akkor, ha nehéz helyzetben van vagy sebezhető?

– Úgy gondolom, a fiatalok számára ez az egyik legfontosabb kérdés. Amikor ránéztem erre a negyven-ötven fiatal diákra, az első kérdésem az volt, hogyan adhatok nekik reményt.

Ökumenikus vesperás szeptember 25-én a pannonhalmi bazilikában

Keresztényként a legfőbb reményünk az Eucharisztia. Az utolsó vacsora volt az Egyház történelmének legnehezebb pillanata. Júdás elárulta Jézust. Péter meg fogja tagadni. Barátainak többsége nemsokára elmenekül. Úgy tűnt, már csak szenvedés vár rá és a halál. De ebben a legsötétebb órában Jézus valami rendkívülit tett: „Ez az én testem, amelyet értetek adok.” Az árulást ez ajándékká változtatta. A reményünk alapja tehát az, hogy a legsötétebb pillanatban reményt kaptunk. A szentmise a remény szentsége.

Úgy gondolom, a tanulás is a remény egyik fontos kifejeződése. Minden iskola, minden egyetem megtestesíti azt a reményt, hogy meg fogjuk érteni a világot. Hiszen erre teremtettünk: hogy értsünk. Ezért számomra ez az iskola is a remény helye.

– Ha napjaink Egyházára tekintünk, mit gondol, mi jelenti számára a legnagyobb kihívást? És mi ad reményt arra, hogy az Egyház képes lesz leküzdeni a nehézségeit?

– Úgy gondolom, a legnagyobb kihívás az, hogy elismerjük egymás tekintélyét. A Szentlélek által minden kereszténynek megvan a maga tekintélye; lehet, hogy csak implicit módon, de egy plébánián vagy egy egyházmegyében a papnak vagy a püspöknek el kell ismernie a laikusok tekintélyét. Sok pap attól tart, hogy ezzel aláássa a saját tekintélyét. Ez nem igaz, éppen ellenkezőleg. A papok és a püspökök csak akkor rendelkezhetnek tekintéllyel, ha elismerik Isten népének tekintélyét. Hiszen a hívők meg vannak keresztelve és meg vannak bérmálva.

A másik legnagyobb kihívás a félelem leküzdése. Ferenc pápa és Leó pápa mindketten a szinodalitás hívei. De egyes püspökök és papok félnek ettől, és azt mondják: „Ó, nem tudjuk, hová vezet ez.” Pedig ez a kereszténység. Ha Krisztust követed, át kell engedned az irányítást az életed felett. Nem tudod, hová vezet majd Krisztus. Nem tudod, mit fog kérni tőled. A kihívás tehát ez: ne félj! A feltámadt Krisztusra kell tekintenünk. Ő a feltámadás után is hordozta a sebeit; Szent János ezt mondja evangéliumában. Ezért nekünk sem kell félnünk attól, hogy megsebződünk.

Számos országban az ifjúság ma újra az Egyház felé fordul. Angliában „csendes megújulásról” beszélünk: egyre több fiatal talál rá a katolikus hitre, különösen az egyetemeken, mert az élet értelmét keresik. És ez nagy reményre ad okot.

– A háború sújtotta Ukrajnába is ellátogatott. Ott mi adott reményt Önnek? És miben bizakodnak az ott élő emberek?

– Rengeteg reményt kaptam a testvéreimtől, a domonkosoktól. Csodálatos módon nyújtanak segítséget a rászorulóknak. Elmentünk Herszonba, az orosz határ közelébe. Drónok követtek minket, nem volt kellemes élmény, de a testvérek évente százötvenezer adag ételt juttatnak el oda. Csodálatos találkozásaink voltak olyan emberekkel, akik továbbra is reménykednek. Ellátogattam a kijevi katonai kórházba is. Az igazgató katolikus, nagyszerű ember. Megszervezte, hogy találkozhassak több sebesült katonával. Volt reményük, hittek. Úgy gondolom, áldásként kaptam, hogy sok megrendítő helyen járhattam az emberek között: Ruandában, Szíriában, Ukrajnában. Akárhová megyek, ők adnak nekem reményt.

– Bíboros úr, mi az a felismerés, amely ma a legfontosabb Önnek?

– Úgy gondolom, életem jelenlegi szakaszában a legfontosabb az, hogy ne a saját terveimmel foglalkozzam. Az a kérdés számít igazán, hogy miként támogathatom a fiatalokat. Amikor meghívnak előadást tartani, az első helyen mindig a fiatalok állnak.

Másodszor pedig azt tartom fontosnak, hogy félelem nélkül készüljünk a halálra. A halál lehet örömteli. És ne úgy készüljünk rá, hogy búslakodunk, hanem úgy, hogy elengedünk dolgokat. Lemondunk róluk. Szabaddá válunk.

Tudja, a Katolikus Egyházban azt mondjuk: az örök élet már most, itt a földön elkezdődik. Az örök élet akkor kezdődik, amikor szeretünk. Ezért a halálra való legjobb felkészülés az, ha egyre jobban szeretjük az embereket. És akkor ha eljön a halál, nem lesz olyan nehéz. Belépünk a szeretet teljességébe. Most pedig azt reméljük, hogy az örök élet már elkezdődött.

Hollósi Judit
Fotó: Lambert Attila

Gyógyuljon a megosztottság sebe!

Nemzetek miséje a Szent István-bazilikában

Erdő Péter bíboros, prímás évek óta közös szentmisére hívja az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében élő idegen ajkú közösségeket. Fővédnökségével immár nyolcadik alkalommal rendezték meg a nemzetek miséjét a budapesti Szent István-bazilikában. A szertartást szeptember 26-án tartották a „Közös otthonunk, az Anyaszentegyház!" hagyományos alapgondolat jegyében.

A szentmise főcelebránsa Mohos Gábor, a külföldi magyarok ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök volt. Vele celebráltak a főegyházmegye idegen ajkú papjai, többen a külföldön szolgáló papok közül, valamint szerzetesek. A külföldi katolikus közösségek tagjai mellett az ünnepléshez azok is csatlakoztak, akik a világ különböző tájain élő magyar katolikus közösségeket képviselik, és a nemzetek miséje hetében részt vettek a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által immár ötödik alkalommal megrendezett kétnapos diaszpóratalálkozón.

A Laudate Dominum kezdetű taizéi ének ünnepélyes orgonakíséretére zászlókkal vonultak be a bazilikába a különböző idegen nyelvű közösségek képviselői változatos öltözékekben, népviseletben. Őket követték a püspökök, a papok, a Magyarországon élő idegen ajkú közösségek és a külföldi magyar közösségek lelkipásztorai. A szentmise elején Mohos Gábor köszöntötte a nagy számban összegyűlt híveket, kiemelve, hogy az Egyházban mindannyian otthon vagyunk.

Üdvözölte a főegyházmegyében jelen lévő sokszínű közösséget, amely megjeleníti a világegyházat, „azt, hogy katolikusok vagyunk, az összes népet, kultúrát megtestesítő, Krisztus titokzatos testében összekapcsoló Egyház vagyunk. Tisztelettel köszöntjük azokat a magyar testvéreket is, akik a világ különböző tájairól vannak most itt, és szintén kifejezik a Katolikus Egyház sokszínűségét, azt, hogy mennyi módon kapcsol össze bennünket. Maga Jézus az, aki ennek az egységnek a létrehozója, formálója, alakítója. Őt ünnepeljük, az ő oltára körül jövünk össze, és azt kérjük, hogy tápláljon minket szavaival, tanításával".

Az evangélium – a két fiúról szóló példabeszéd, akiket apjuk dolgozni hív a szőlőskertbe (Mt 21,28–32) – vietnámi és magyar nyelven is elhangzott. Szentbeszédében Mohos Gábor kifejtette: a mai evangéliumi példabeszédben Jézus két fiút állít elénk. Azzal, hogy fiúkról beszél, máris elhelyezi őket egy kapcsolatrendszerben. Van édesapjuk – és nyilván édesanyjuk is, bár erről most nem esik szó –, mindenesetre valahonnan származnak, és ez meghatározza a helyzetüket. Az apjuk egyfajta tekintéllyel bír a szemükben, s ebből fakadóan kérést intéz az egyikükhöz, majd a másikukhoz is: menj ki dolgozni a szőlőbe! Egy ideális világban az lenne a természetes, ha mindketten teljesítenék atyjuk kérését. Ám a példabeszéd arról a sebzett világról szól, amelyben valójában élünk. Mindkét fiúnak akadályok vannak a szívében, akár az apjukkal kapcsolatban, akár a munkához való viszonyukban. Az engedelmességet a mai világban nemhogy nem tekintik természetesnek, hanem sok esetben függő viszonyként, az önállóság, a szabadság korlátozásaként értelmezik. A munka pedig a legtöbb esetben nem a személy kibontakozásának, az alkotás örömének a szinonimája, hanem a rabszolgaságé, amelyért fizetnek ugyan, sokan mégis inkább szenvedésnek élik meg.

Mohos püspök megvilágította: az első fiú talán őszintébbnek látszik, jobban tisztában van azzal, hogy mi zajlik a belső világában. Apja kérésére adott első válasza teljesen őszinte. Feltárja a pillanatnyi lelkiállapotát: nincs kedvem. Ám ezzel nem zárul le benne a történet, hanem folytatódik. Apja kérése továbbra is visszhangzik

benne, s a lelke mélyén tudja: a helyes az lenne, ha teljesítené azt. Nem tudjuk, mennyit vívódik magában, de végül megbánja és felülbírálja a választát. A benne lezajló folyamat valójában gyógyulás. A meghozott döntése gyógyítja az apjával való kapcsolatát, a munkához való viszonyát, és a belső világában is békét teremt. Ha első szavai nem is, de a döntése és a tettei végül összhangba kerülnek a dolgok valódi rendjével. A farizeusoknak Jézus éppen azt veti a szemükre, hogy bár látják a vámosokat és az utcanőket, hogy miként változik meg az életük, hogyan kerülnek közelebb mennyei Atyjukhoz, mégsem születik meg bennük a vágy, hogy ők is helyreállítsák az Istennel való gyermeki kapcsolatukat, és kibontakozzon bennük a szeretet.

A szentmise szónoka emlékeztetett rá: Szent Pál apostol a filippiekhez írt levelében éppen arra hívja fel a közösség figyelmét, hogy nézzenek Jézusra, és tekintsenek őszintén magukba: vajon a lelkületük, amely a tetteiket, különösen az emberi kapcsolataikat és az egész közösség életét meghatározza, mennyire hasonlít Krisztus Jézus lelkületére? Jézusnak az Atyával, velünk és a teremtett világgal való kapcsolata mentes minden sebzettségtől, mégis vállalja, hogy megsebződik. Magára veszi az egész világ nyomorúságát, egészen a kínhalálig. Ez a döntése az Atyával való belső közösségéből, egységéből ered, és az irántunk tanúsított mérhetetlen szeretetének belső törvényszerűségét tárja fel. Szent Pál arra kéri a filippieket – és minket is –, hogy ugyanazt a lelkületet ápoljuk magunkban, amely Krisztus Jézusban volt. Ezt a lelkületet nem megszereznünk kell, hiszen ajándékba kapjuk, hanem ápolnunk, gondoznunk, hogy kibontakozzon. Szembe kell néznünk a sebeinkkel, lelkületünk azokból fakadó helytelen megnyilvánulásaival, és kérnünk kell a Szentlelket, hogy gyógyítson, vezessen minket, élessze fel bennünk a szeretet tüzét, amely az egyetlen gyógyír lelkünk minden bajára.

A püspök kiemelte: az aznapi szentírási tanítások megvilágítják az Egyház titkát is, ahol Krisztus egy misztikus testben egyesít bennünket. A nyelvi és kulturális különbségek immár nem elválasztanak minket egymástól, hanem éppen a sokszínűség, a gazdagság világát jelenítik meg, amely Krisztusban harmonikus közösséggé válhat. A Krisztusban kapott és tudatosan megélt szeretet az az út, amely a népeket és a kultúrákat úgy tudja egységre vezetni, hogy közben megőrzi és segít még teljesebben megélni sajátos, rájuk jellemző értékeiket, identitásukat.

Jézus Krisztus példája, aki egészen kiüresítette önmagát, hogy tökéletesen nekünk ajándékozzon mindent, minket is indítson az önmagát ajándékozó szeretetre. Növelje bennünk a kegyelmet, hogy Jézus hiteles tanúi lehessünk a világban, és gyógyuljon az a megosztottság, amelynek meghaladása önélküle nem volna lehetséges. Ebben mutatnak utat a Szűzanya, mennyei Édesanyánk szavai: „Tegyetek meg mindent, amit mond!”

A Credo és az egyetemes könyörgések elhangzása után népviseletbe öltözött hívek vitték az oltárhoz a kenyeret, a bort, valamint gyümölcsöket és virágot. A szentmise végén, még a záróáldás előtt Mohos Gábor püspök köszönetet mondott minden közösségnek, a jelen lévő híveknek, mindazoknak, akik hozzájárultak ennek a szép ünneplésnek a létrejöttéhez. Külön megköszönte Papp Tamás atya szolgálatát, aki a főegyházmegyében összefogja a nem magyar ajkúak lelkipásztori ellátását.

A szentmisén Mohos Gábor magyarul mondta a homíliát, de a tanítás angolul is elhangzott. A hitvallást és az egyetemes könyörgéseket különböző nyelveken – francia, szlovák, német, vietnámi, horvát, olasz, lengyel, kínai, spanyol, arab – olvasták fel az idegen ajkú közösségek képviselői. A szertartás állandó részei és a Miatyánk imádsága latinul hangzott el. A nemzetek miséjén zenei szolgálatot végzett a bazilika kórusa orgonakísérettel, valamint egy afrikai kórus és egy spanyol ajkú hívekből álló, dicsőítő zenét játszó gitáros kórus.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A rendezvényen készült videóriportunkat a QR-kódot beolvasva tekinthetik meg.

„Mi egy közösség vagyunk, mi vagyunk az Egyház”

Erdő Péter bíboros, prímás Angyalföldön

A budapest-angyalföldi Szent Mihály-templom búcsúját szeptember 27-én tartották. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Erdő Péter bíboros, prímás volt, szentbeszédet Varga Norbert, a Budapest-Angyalföldi Szent Mihály Plébánia papi közösségének moderátora mondott. A közösség védőszentje mellett temploma felszenteléséről is megemlékezett.

A szentmisén jelen volt Tóth József, a főváros XIII. kerületének polgármestere és Csiga Gergely alpolgármester. A papi közösség tagjai, Válóczy József és Riesz Benedek koncelebráltak. A Babér utcai templomot Foerk Ernő, a szegedi dóm építésze tervezte. Építése 1929-ben kezdődött a főváros támogatásával és a hívek adományaiból; az elkészült épületet Serédi Jusztinián bíboros, hercegprímás 1930. szeptember 21-én szentelte fel. Az azóta eltelt kilencvenhat évben nemzedékek lelki otthonává vált. A templomhoz tartozás és az otthonra találás gondolata állt az idei búcsúi homília középpontjában is.

Varga Norbert egy személyes vallomással kezdte szentbeszédét: először prédikál a bíboros jelenlétében. Ezután felidézte, hogy szülőhelyén, Nyergesújfalun szintén Szent Mihály tiszteletére szentelték a templomot. Az ottani oltárképhez családi emlékek fűzik. Gyermekkorában, nagyszülei elvesztése után a képen látható, Istent jelképező két szemről mindig a nagymamája és a nagypapája jutott eszébe: úgy érezte, mintha ők is figyelnék onnan. Ez az emlék máig elkíséri, amikor hazatér. Mint mondta, az angyalföldi Szent Mihály-templomban, a hívek között ugyancsak otthon érzi magát.

A gonoszt legyőző főangyal ábrázolásából kiindulva a szónok Krisztus győzelmére irányította a figyelmet. Jézus megszabadított bennünket; a megkeresztelt ember megváltott, Isten fogadott gyermeke. A gonosznak nincs végső győzelme – hangsúlyozta, majd hozzátette: a keresztség és a hit által „a győztesek táborában vagyunk”. A templomot megtöltő közösséghez fordulva Varga Norbert arról beszélt, hogy a búcsú alkalmával magát az épületet is ünneplik, amely otthont ad a híveknek. Itt mi nem vendégekként vagyunk jelen, hanem otthon vagyunk” – fogalmazott. – Ezt az otthont pedig ápolni, gondozni kell. Megőrzését szépségén és otthonosságán túl az teszi szükségessé, hogy ez az Istennel való találkozás helye, ahová a hívek újra és újra betérhetnek. Az otthonosság gondolatát az örökmécseshez kapcsolódó gyermekkori emlékével bontotta ki a szónok. Kisfiúként sokat kérdezett a templomban látottakról, mindenről tudni szerette volna, miért van ott, és mit jelent. Édesanyja az örökmécsesről azt tanította neki, hogy az Jézus jelenlétére emlékeztet. Ehhez olyan magyarázatot fűzött, amelyet fia azóta is őriz: azért világít mindig, mert a templom az a hely, ahol mindenkit hazavárnak, ahol az embernek mindig van helye. Gyermekként ezért arra vágyott, hogy egyszer a templomban aludhasson. Megnyugtatónak érezte a gondolatot, hogy ott pihenjen, ahol Istennel találkozhat, és ahol hazavárják. Tizenkilenc évesen aztán elkísérte plébánosát egy konferenciára, egy szemináriumba. A szobáját éppen a kápolna szentélye fölött jelölték ki. Ekkor úgy élte meg, hogy ezzel valamiképpen teljesült régi kívánsága.

„Ez Isten háza. Ez a fiak otthona” – hangsúlyozta Varga Norbert. Felidézte a plébániakert felújításakor megfogalmazott gondolatot is: a templom és környezete a találkozások helye, ahol ember Istennel és ember emberrel találkozhat. Egy számára kedves ének szavaival olyan helyként beszélt róla, ahol „az ég és a föld összeér”.

Varga Norbert: a győztesek táborában vagyunk

A szentmise végén Erdő Péter bíboros, prímás személyes szavakkal fordult az ünneplőkhöz. Megköszönte, hogy hosszú betegsége idején a közösség imádkozott érte, és elmondta, hogy ő is imáiba foglalta a híveket. A kölcsönös imádságról szóló köszönet az ünnep bensőséges zárómozzanata lett. A bíboros az egybegyűltek összetartozását ezekkel a szavakkal fejezte ki: „Mi egy közösség vagyunk. Mi vagyunk az Egyház.”

Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye/ Zsuffa Tünde
Fotó: Merényi Zita

Szeptember 20-án ünnepi szentmisével emlékeztek meg Budapesten, az országúti ferences templomban Kriszten Rafael (1899–1952) ferences mártírról, a templom egykori plébánosáról és házfőnökéről, aki vértanúság hírében halt meg. A szentmisét követően került sor a több mint hét évtizeddel ezelőtt elhunyt ferences pap földi maradványainak beszentelésére és elhelyezésére a Szűz Mária-kápolnában.

Az Úr diadalmaskodott az ő testében

Elhelyezték Kriszten Rafael ferences vértanú földi maradványait Budapesten

A szentmise elején Berhidai Piusz OFM tartományfőnök köszöntötte a jelenlévőket, arra hívva őket, hogy adjanak hálát Rafael atya hűségéért, és egyúttal könyörögjenek azért a kegyelemért, hogy felismerjék, „mekkora ajándékot ad nekünk Isten, amikor hasonulhatunk az ő szent Fiához, Jézus Krisztushoz, nemcsak életünkben, hanem halálunkban is”. Ugyanis – mint fogalmazott – a vértanúk hitvallásában világosan megmutatkozik az a hit, amelyet a keresztények vasárnapról vasárnapra a Hiszekegyben megvallanak.

„Otthont kell teremtenünk a hitben”

Kálmán Peregrin, a pesti ferencesek templomigazgatója prédikációjában az evangéliumi szőlőmunkások példázatából kiindulva a hálaadásról beszélt. Peregrin atya szerint a keresztény embernek hálát kell adnia azért a kegyelemért, hogy Isten közelségében élhet; ez azonban nem zárhatja be a saját világába. Akkor válik igazán termékennyé, amikor Isten jóságának

megtapasztalása mások felé is továbbárad. „Istennek ezt a jóságát a hitben való otthonteremtéssel kell közel vinnünk testvéreinkhez, hogy ők is az Úr szőlőjének munkásaivá válhassanak.”

E gondolat felől tekintett Rafael atyára is, aki az országúti ferences templom egykori plébánosaként és házfőnökeként szolgált. Rafael testvér „a hitben megértette, hogy jó az Isten”, és ezt a felismerést akarta föltárni minden lelkipásztori cselekedetével. A prédikáció több állomást is felidézett Rafael atya életéből. Szólt nyíregyházi és pasaréti lelkipásztori szolgálatáról, valamint azokról az évekről, amelyeket a Margit körúti templom közösségében töltött. Utóbbi éppen a második világháború idejére esett, és ebben a vészterhes időszakban. Rafael atya az üldözöttek segítségére sietett – zsidó emberek ezreit próbálta menteni, többeket a keresztség szentségében részesítve, amikor ez még a menekvés reményét jelenthette. Peregrin atya felidézte azt is, hogy a Lánchíd felrobbantása után Rafael atya motorcsónakkal járta a romokat, hogy az ott lévő sebesültekhez és haldoklókhoz elvigye a szentségeket. Hegyeshalomból menlevelekkel egy egész vagonnyi embert fordított vissza és juttatott haza, a híveket pedig arra tanította, milyen kegyelmi eszközökbe kapaszkodhatnak életveszély idején. Később Pécsett megszervezte a gyóntatás rendjét, és az egyes utcákhoz felelősöket rendelt, akik a szegények helyzetét figyelték, keresve annak lehetőségét, hogyan tud segíteni az Egyház. „Rafael atya a hitben teremtett otthont. Isten jóságát megérezve az Ő jóságát akarta továbbadni mindenkinek” – hangsúlyozta Kálmán Peregrin.

A keresztből fakadó erő

Elhangzott egy 1943-ban az egyházközség számára megfogalmazott írás is, amiben Rafael atya a szenvedés és a kereszt erejéről vallott, s amely megrendítően hatott a vértanú ferences későbbi sorsának fényében: „A legszebb engesztelés magunk és a világ bűneiért a mindennapok szenvedésének elviselése. A szenvedés erőssé tesz, megedz. Csodáljuk a vértanúk hősies szenvedésviselését. Fokozatos önfegyelmezéssel és a kereszt állhatatos tanulmányozásával lettek erőssé. Az élet mai vándorai is csak a keresztből fakadó erővel képesek összeroppanás nélkül járni az élet útjait.”

A szentmise szónoka felidézte azt az ismert történetet is, amelyről Kriszten Rafael egyik rendtársának feljegyzése tanúskodik: hamvazószerdán, amikor Rafaelt Budapestről átvitték a váci börtönbe, nem volt rajta ing, csak egy nagykabát a hidegben. Az egyik őr ekkor azt mondta neki: „Te pucér Krisztus, hol hagytad az ingedet?” Peregrin atya szerint ez a káromkodásnak szánt mondat furcsa módon hitvallássá vált. Rafael atya egész életében Krisztushoz akart hasonulni, fogságának megalázó körülményei között pedig Krisztus vált benne jelenvalóvá.

A szertartás különleges jelentőséget kapott azáltal, hogy ezen a napon Rafael atya földi maradványai is megérkeztek a templomba. Peregrin atya elismerte, hogy az emberi csontok látványa önmagában riasztó lehet, a vértanúk maradványait azonban az Egyház tisztelettel kezeli. „Most mi is elhelyezzük és tisztelettel vesszük körül Rafael atya maradványait, mert Krisztus diadalmaskodott az ő testében.”

Kálmán Peregrin elmondta azt is, hogy a földi maradványok azonosításának története önmagában is érdekes volt. A tömegsírból kiemelt csontok mellett rendelkezésre állt egy Rafael atya által a negyvenes években írt képeslap. A lap hátulján lévő bélyegből – amelyről feltételezhető volt, hogy Rafael atya nyálazta meg a felragasztásakor – évtizedekkel később sikerült DNS-t kinyerni. Ezt összevetették a csontok DNS-ével, és így azonosítani tudták a maradványokat. Peregrin atya ezt a történetet a hit szempontjából is értelmezte, mondván, hogy „Krisztus az evangélium DNS-ét beleírja az ember csontjába, az ember valóságába.” Rafael testvér néhány csontdarabja így annak jele számunkra, hogy Krisztushoz tartozik és Krisztushoz válik hasonlóvá; ezt teszi hivatalossá az Egyház – reményeink szerint pozitív – jövőbeli megnyilatkozása, a boldoggá avatás.

Mit tehetünk, amíg tart a boldoggáavatási eljárás?

E kérdésre válaszolva Peregrin atya arra hívta a jelenlévőket, hogy a szarkofágban elhelyezett maradványokat ne csupán történelmi emlékként szemléljék. Amikor belépnek a templomba, menjenek oda, érintsék meg, vessenek keresztet, és kérjék Rafael atya közbenjárását! „Vagy akár ha gyermek születik egy családban, milyen szép lenne, ha Rafaelről vagy az országúti ferences templomhoz kötődő másik vértanúról, Pelbártról kapná a nevét. Így emberek léte hordozná a két vértanú tanúságát” – jegyezte meg.

A szónok hangsúlyozta a történetek továbbadásának fontosságát is: a vértanúk életét el kell mesélni a gyermekeknek. Elmondta: a templomi szertartáson jelen lévő Anna ferences szegénygondozó nővér édesanyja gyermekként tanúja volt annak, amikor 1950-ben Rafael atyát elhurcolták. Nyolc-tíz éves lehetett ekkor, és mivel a hittanon már hallott Szent Tarzíciusz vértanúról, az elhurcolás közepette ez a mondat fogalmazódott meg benne: „Most én leszek Tarzíciusz.” Peregrin atya szerint ez a szentek tiszteletének és közbenjárásuknak egyik lényegét mutatja: egészen más életkörülmények között ugyan, de megszülethet bennünk az elhatározás – olyan leszek, mint ő.

Az emlékező szentmisét követően Berhidai Piusz szenteltvízzel hintette meg a vértanú ferences földi maradványait, amelyeket ezután örök nyugalomra helyeztek a Szűz Mária-kápolnában. Az országúti ferences templom egykori plébánosa így ismét abban a közösségben kapott helyet, ahol egykor maga is szolgált.

Kriszten Rafael 1899. november 19-én született Kőrösbányán (ma Románia, Hunyad megye), 1915-ben lépett be a ferences rendbe, 1922-ben szentelték pappá. Több ferences közösségben végzett lelkipásztori szolgálatot, 1941 és 1946 között pedig az országúti ferences templom plébánosa és a rendház házfőnöke volt.

A második világháború éveiben az üldözöttek megsegítésében vállalt szerepet, később pedig a háború nyomán nélkülöző emberek támogatását is fontosnak tartotta. 1949-ben Hatvanba került házfőnöknek. A szerzetesrendek 1950-es feloszlatása során letartóztatták, majd életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. 1952. szeptember 16-án halt meg Budapesten, a Conti utcai börtönben.

Földi maradványait 2025 novemberében az Új köztemető 301-es parcellájában tárták fel. A maradványokat DNS-vizsgálattal azonosították, így több mint hét évtized után lehetővé vált, hogy Rafael atya földi maradványai méltó helyre kerüljenek.

P. Kriszten Rafael ferences vértanú tiszteletére az országúti ferences templommal egybeépült Margit körúti ferences kolostor homlokzatán 2025. szeptember 14-én emléktáblát helyeztek el.

Ádám Rebeka Nóra
Fotó: Andrei Ivanov

„Isten ide hív benneteket”

A Szent Ferenc Kisnővérei rend letelepedett Debrecenben

Új szerzetesközösséggel gazdagodott Debrecen és a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye: szeptember 23-án ünnepi szentmise keretében adtak hálát a Szent Ferenc Kisnővérei debreceni letelepedéséért. A szentmisét Palánki Ferenc kinevezett kalocsa-kecskeméti érsek, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója mutatta be.

Koncelebrált Németh István püspöki titkár. Az ünnepen a szerzetesközösség számos tagja részt vett. A rend debreceni közösségébe négy ferences kisnővér tartozik. A szentmise kezdetén Palánki Ferenc megáldotta a nővérek új otthonát – a Szent István-templom egykori plébániaépületében kialakított rendházat és annak kápolnáját.

A Szent István-templom mellett szolgáló négy kisnővér ezzel hivatalosan is megkezdte közös életét és küldetését Debrecenben: azon a helyen, ahol nyolc évtizeddel korábban ferences szerzetesek éltek és szolgáltak. Küldetésük az oktatástól és a lelkigondozástól a lelkigyakorlatok vezetésén, az egyházközségi munkán és ifjúságpasztoráción át a szociális szolgálatig sok területet felölel.

A Faraktár utcai Szent István-templom alapkövét 1938. április 3-án helyezték el, a templomot pedig ugyanazon év október 16-án szentelték fel. 1942-től 1950-ig ferences szerzetesek végezték itt a lelkipásztori szolgálatot, egészen a szerzetesrendek feloszlatásáig. A ferences közösség első itteni plébánosa Kiss Szaléz OFM volt.

A templom ferences múltja azonban egy ennél is hosszabb debreceni történetbe illeszkedik. Szent Ferenc követői már a középkorban jelen voltak a városban; a reformáció után 1716-ban tértek vissza Debrecenbe, majd II. József rendeloszlató intézkedése nyomán 1788-ban ismét távozniuk kellett. Harmadik debreceni letelepedésük 1942-ben éppen a Szent István-templomhoz kötődött. Így nyolcvannégy évvel később ismét ferences lelkiségű szerzetesi közösség talált otthonra ezen a helyen.

Forrás és fotó: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Igazi szeretetközösség épült

A Váci Egyházmegye millenniumát ünnepelték

A Váci Egyházmegye idén ünnepli alapításának ezredik évfordulóját. A millennium alkalmából egyházmegyei jubileumi napot tartottak szeptember 19-én. A jubileumi nap két csúcspontja a hálaadó szentmise és az ez alkalomra készült történelmi játék bemutatása volt. Az egész napos közös ünnep méltó lezárása volt a hároméves jubileumi készületnek.

Jókedvű gyerekektől és családoktól volt hangos a váci püspöki palota kertje az egyházmegyei jubileumi napon. A vidám, szórakoztató, játékos gyerekprogramok mellett a látogatók bejárhatták a püspöki palotát, a székesegyházat, a toronykilátót. A Váci Egyházművészeti Gyűjtemény és az Váci Egyházmegyei Könyvtár kiállításai, foglalkozásai lehetőséget biztosítottak az egyházmegye kincseinek megismerésére.

A családi és gyermekprogramok mellett lehetőség nyílt az egyházmegyei intézmények, szakpasztorációk képviselőivel, munkájával is megismerkedni, akik közel húsz sátorban interaktív programokkal várták az érdeklődőket. A keresztény kézművesek széles választékban kínálták szebbnél szebb portékáikat. A hitoktatók kézműves-foglalkozásokat, a Váci Egyházművészeti Gyűjtemény és az Egyházmegyei Könyvtár, a Tragor Ignác Múzeum múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartott. A kultúra iránt érdeklődők bejárhatták a 250 éves barokk palotában található, különleges hangulatú szalonokat, a Nagyboldogasszony-székesegyházat és a toronykilátót, valamint a Váci Egyházművészeti Gyűjteményt.

Interaktív kiállítás várta a Váci Egyházmegyei Könyvtár látogatóit is az első teljes magyar nyelvű katolikus biblia megjelenésének 400. évfordulója alkalmából. A kiállítás anyaga a korabeli történelem eseményei, Káldi György munkássága, valamint a bibliafordítások köré csoportosul, továbbá nyomdászati eszközök és a közel nyolcszáz példányos bibliagyűjtemény egyes darabjai is megtekinthetők – hangzott el a megnyitóünnepségen. Varga Lajos nyugalmazott váci segédpüspök, az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ igazgatója beszédében a biblia nyomtatásig vezető útját ismertette, valamint azt, hogyan alakult ki a számunkra ismert, magyar nyelvű katolikus *Szentírás*.

Marton Zsolt váci megyéspüspök a palotakertben találkozott és beszélgetett a gyerekekkel. Elhozta és megmutatta azt a Szűz Mária-képet, ami előtt a nagymamája imádkozni tanította, valamint azt a keresztet, amelyet gimnazista korában készített, és amelyen a corpust egy szőlőtőkéből alakította ki, utalva Jézus szavaira: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők…” (Jn 15,5) Felidézte és bemutatta kedves gyerekkori játékait is. A kérdésekre válaszolva elmondta, hogy szeretett templomba járni és szerette a freskókat nézni a falon, a mennyezeten. Azt is megtudhatták a gyerekek, hogy Marton Zsolt szívesen megnézné az ausztráliai korallzátonyokat és a dzsungelt.

Telt házas érdeklődés mellett beszélgetett Marton Zsolttal és elődjével, Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspökkel Szőnyi Szilárd. Beer Miklós elmondta, legfontosabb feladatának tekintette, hogy a papokkal személyes kapcsolata legyen, ezért mindannyiukat felkereste püspökké szentelése után. Szolgálata során drámaian csökkent a papok száma az egyházmegyében, ezért elindította a lektor- és akolitusképzést, az állandó diakónusok szolgálatát.

Marton Zsolt püspök arról beszélt, hogy intéző- és animátorképzést indított azért, hogy több világi munkatárs segíthesse a plébániai munkát. Beszélt a terveiről: minden lelkipásztort szeretne ő is személyesen meglátogatni. Elmesélte, hogy a bérmálkozókkal motivációs levelet írat, és a bérmálás előtt mindenkivel személyesen beszélget.

A millenniumi hálaadó szentmisét a váci Nagyboldogasszony-székesegyházban Marton Zsolt megyéspüspök mutatta be az egyházmegye papságának koncelebrálásával. A liturgián bevonultak a székesegyházba a jubileumi zászlók, amelyek idén körbejártak az egyházmegye plébániáin.

Marton Zsolt felidézte, hároméves lelki készülettel, a székesegyház felújításával és az új oltár felszentelésével, a püspöki palota látogathatóvá tételével, kiállításokkal és konferenciákkal, valamint a PüspökVác Látogató- és Rendezvényközpont átadásával készültek az egyházmegyei millenniumra. Fontos a múltunkat megismerni ahhoz, hogy a jelent jobban megértsük, és bátran merjünk szembenézni a jövővel.

Szeretnénk Istennel és egymással együtt építeni egyházmegyénket, azért, hogy utódaink értékes örökséget vehessenek át, amit majd tovább gazdagítanak. Ebben a mai ünnepi szentmisében szeretnénk kifejezni hálánkat Istennek, és hűségünket egyházmegyénk iránt – mondta a püspök. Szentbeszédében arról beszélt, hogy az evangéliumi szakasz kifejezi azt az igazságot, hogyha Krisztus a szőlőtő, mi, keresztények pedig a szőlővesszők, akkor vele megbonthatatlan egységet kell hogy alkossunk.

Jézus vágya az egység

A vesszők a szőlőtőke által egymással is egységet kell hogy alkossanak. Ez az egység Jézus vágya. Egyedül a Jézustól kapott szeretet életté váltásában vagyunk képesek valódi egységet alkotni; ha mindig őrá figyelünk, az ő akaratát keressük a családban, az iskolában, a munkahelyen, a plébánián és egymás közötti kapcsolatainkban. Ezért az egységet őrizni, ápol-

ni és folyamatosan építeni kell. Ehhez azonban sokszor le kell mondanunk a saját akaratunkról, elképzeléseinkről, ragaszkodásainkról, hogy Krisztus szent akarata mutatkozzék meg – ez igazi szeretetegységet alkot vele és egymással – folytatta Marton Zsolt püspök.

A jézusi szeretet nem a közgondolkodás szerinti szeretet, amelyet az érzelmek (szimpátia, antipátia) határoznak meg, hanem tudatos cselekvés: a Jézus evangéliuma szerinti jót tenni egymással, minden embertársunkkal, akár megérdemli, akár nem. A jézusi szeretet azt jelenti, hogy életté váltjuk az ő igéjét – zárta szentbeszédét Marton Zsolt püspök.

A szentmise végén pápai áldásban részesültek a hívek, amely teljes búcsúval járt, a szokott feltételekkel. Végül a jubileumi küldöttek oklevelet vehettek át hároméves szolgálatukért. A szentmise zenei szolgálatában közreműködött Száraz Lívia énekművész, Bednarik Anasztázia orgonaművész, ütőhangszeres és rézfúvós művészek. Énekelt a Váci Székesegyház Szent Cecília Kórusa Varga László, a váci székesegyház karnagya vezényletével, valamint a Váci Székesegyházi Kórusiskola, Szurdok Ildikó karnagy vezetésével.

Az egész napos programot egyedülálló, erre az alkalomra írt misztériumjáték zárta a Konstantin téren felépített színpadon. Az egyházmegye ezeréves történetét bemutató *Együtt építjük!* című történelmi játékban harminckét plébániai közösségből ötszáz fő vett részt.

—

Az Együtt építjük! *című történelmi misztériumjátékról bővebb beszámolót olvashatnak a Mértékadó kulturális mellékletben.*

Forrás: Váci Egyházmegye
Fotó: Hollai Gábor

A cél maga Jézus

Három ország fiataljai közösen készültek a csanádi püspökség millenniumára

Másodízben rendeztek közös ifjúsági találkozót a Szeged-Csanádi Egyházmegye, a Temesvári Római Katolikus Egyházmegye és a Nagybecskereki Egyházmegye fiataljainak. A szeptember 19-én Szegeden, a Szent Gellért Fórumban tartott esemény a csanádi püspökség millenniumára való készület része volt. „Futunk a kitűzött cél felé” – ezzel a mottóval hívják az ezeréves örökség felfedezésére a három egyházmegyében, Magyarország, Szerbia és Románia területén élő fiatalokat.

Tavaly, a Szent Gellért nevével fémjelzett ifjúsági találkozók 50. évfordulója indította el azt a kezdeményezést, hogy a csanádi püspökség alapításának ezeréves jubileumára való készület jegyében összefogják a három utód-egyházmegye ifjúságát. A hívek 2030-ban szeretnének közösen emlékezni az ősi egyházmegye millenniumára.

2025-ben Szent Gellért ünnepe alkalmából Nagycsanádra, az ősi csanádi püspökség egykori székhelyére hívták össze a Szeged-Csanádi, a Temesvári Római Katolikus és a Nagybecskereki Egyházmegye fiataljait. Idén az egyházmegyeközi ifjúsági találkozó helyszínére, Szegedre, a Szent Gellért Fórum sportkomplexumába mintegy négyszázhúsz fiatal érkezett a három országból.

A Nagybecskereki Egyházmegye fiataljait Elias Ohoiledwarin SVD plébános kísérte el. A temesvári egyházmegye csoportjával érkezett Szilvágyi Zsolt pasztorális helynök, Kocsik Zoltán, a Gerhardinum Római Katolikus Teológiai Líceum igazgatója, több plébános és egyházmegyei ifjúsági referens. A fiatalok a jubileumi kereszttel vonultak be a Szent Gellért Fórumba. Ez a kétméteres, fából faragott kereszt a Millennium Csanadiense 1030–2030 jubileumi év szimbóluma.

A program énekes-zenés dicsőítéssel kezdődött a szegedi Jelenlét Zenekarral és a Iustin Călin zenetanár, karvezető által vezényelt temesvári Harmonia Christi ifjúsági kórussal. Dumitru Daniel, a temesvári Egyházmegyei Ifjúsági Központ ifjúsági lelkésze magyar és román nyelven köszöntötte a résztvevőket. „A találkozónk mottója: »Futunk a kitűzött cél felé.« Három országból érkeztünk. Legyen bennünk kíváncsiság egymás iránt, bátorság bekapcsolódni az eseményekbe, és nyitottság arra, hogy befogadjuk, amit Isten készít nekünk” – fogalmazott.

A katekézist a nigériai születésű Amanso Brendan Chika kisteleki plébániai kormányzó tartotta. Arra buzdította a fiatalokat, tekintsenek mindig a cél felé, amit szeretnének megvalósítani. Ismerjék az álmaikat, és legyenek tudatában

annak, hogy mit kell tenniük ezért. „Maradj céltudatos! Ne engedd, hogy más, kevésbé fontos dolgok elvonják a figyelmedet, hogy mások határozzák meg a célodat! Ne kövesd a tömeget! Ne védekezz azzal, hogy mások is megtesznek dolgokat, mások is hazudnak! Ha másokhoz hasonlítod magad, csorbul a saját egyéniséged. Kövesd az irányt, ahogyan Szent Pál írta: »Futok a kitűzött cél felé, az égi hivatás jutalmáért, amelyre Isten meghívott Krisztusban«" – bátorította a fiatalokat, akik maguk is tevékeny szerepet vállaltak a találkozó létrejöttében.

A katekézis után két tanúságtétel hangzott el. Kiss Gergely, a Szeged-Csanádi Egyházmegye fiatalja megosztotta a jelenlévőkkel, hogy hobbisportolóként miként éli meg a hitét másokért való szolgálatként, legyen szó ultrafutásról, kerékpározásról vagy akár súlyemelésről. Hangsúlyozta, hogy az ima átformálta, s ma már fontos számára, hogy az edzései ne csak neki szóljanak, hanem másoknak is, és Isten dicsőségére válhassanak.

Mitrică Roxana a Temesvári Római Katolikus Egyházmegye fiatalja. A tizennyolc éves lány a közösséghez tartozás megtartó erejéről beszélt. Az énekkarban vált személyessé az istenkapcsolata, mint mondta: „itt tanultam meg, mit jelent igazán szeretni".

A találkozó záró szentmiséjén három főpásztor, valamint a három egyházmegyéből érkezett több pap ünnepelt együtt. A főcelebráns, Mirko Štefković nagybecskereki megyéspüspök bevezetőjében a találkozó mottójához kapcsolódva leszögezte: a cél, amely felé futunk, maga Jézus Krisztus. Ő gyűjt egybe és táplál minket, s ő ad erőt ahhoz, hogy holnap is tovább fussunk a kitűzött cél felé.

Homíliájában Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök a szentmise evangéliumához kapcsolódva Jézus szavait idézte: „»Azokat, akik megvallanak engem az emberek előtt, én is megvallom majd mennyei Atyám előtt. De aki megtagad az emberek előtt, azt én is megtagadom mennyei Atyám előtt«. Alapvető követelmény, hogy az ember ne legyen gyáva, akkor sem, ha nehézségekkel kell szembenéznie. Ne próbálja a könnyebb utat választani úgy, hogy feladja a barátait, megtagadja a véleményét, és elfordul attól, akihez hűségesnek kellene lennie. Mi nem valami ideológiához, hanem a Názáreti Jézushoz ragaszkodunk, amikor azt mondjuk, hogy hívő emberek vagyunk. Semmilyen előnyért nem tagadjuk meg. Fontos, hogy ne csak magunkban tartsuk meggyőződésünket, mások elől titkolva, attól félve, hogy bajunk lehet miatta, azt mondhatják rólunk, hogy nem vagyunk trendik. Bátran tegyünk tanúságot Jézus Krisztusról a mindennapi életben!" – fogalmazott a szeged-csanádi püspök.

Román nyelvű szentbeszédében Pál József Csaba temesvári megyéspüspök Szent Gellért alakját idézte fel: „Ő a felebarátainkkal, Istennel és önmagunkkal való megbékélés feladatát állította elénk. Tudatosítanunk kell magunkban, hogy Isten olyannak szeret minket, amilyenek vagyunk. Ő ismer minket a legjobban, és hibáink ellenére is felkínálja nekünk irgalmát és szeretetét."

A szentmise végén Serfőző Levente, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöki helynöke köszönetet mondott a főpásztoroknak, a szervező- és közreműködő csapatok tagjainak és a Szent Gellért Fórum minden munkatársának. „A jubileumi kereszt, amely tavaly a temesvári egyházmegye közösségeit kereste fel, a következő évben a Szeged-Csanádi Egyházmegye plébániáira, iskoláiba fog ellátogatni. Jövőre szeptember 18-án találkozunk. Várnak bennünket a Nagybecskereki Egyházmegyébe, Muzslyára" – hirdette meg a következő találkozót Serfőző Levente.

Mirko Štefković nagybecskereki megyéspüspök elmondta, hogy nagy szeretettel látják majd a fiatalokat a muzslyai találkozón. „Igaz, hogy mi szórványban élünk, kevesebben vagyunk, de a szívünk elég nagy, és mindenki számára van benne hely. Nekünk, szórványban élőknek megerősítés és nagy ajándék, hogy jövőre nálunk lesz a találkozó."

Serfőző Levente elmondta, a találkozó mindhárom egyházmegye számára más-más jelentőséggel bír. A temesvári egyházmegye sokkultúrájú, soknyelvű közösség, amely szórványban él. Szent Gellért örökségét ezért ott különböző nyelveken és különböző kulturális közegekben kell továbbadni. A három egyházmegyét mégis közös történet kapcsolja össze, s ezt erősíti a fiatalok közös ünnepe is. „Példát meríthetünk a szórványban élő fiatalokkal való találkozásokból. Miközben nálunk sok minden természetesnek és magától értetődőnek tűnik, az ő ragaszkodásuk megmutatja, milyen erőt adhat az embernek a hithez és a közösséghez való hűség."

A Csanádi Egyházmegyét 1030-ban alapította Szent István király. Első püspökévé Gerardo di Sagredót, a velencei származású bencés szerzetest nevezte ki. Gellért a püspökség székhelyét Csanádra helyezte, amely 1552-ig, az egyházmegye török hódításáig központ maradt. Az oszmán uralom alóli felszabadulás után – mivel a régi püspöki székhely, Csanád vára és városa elpusztult – a székhely 1710-től Szeged lett, majd 1732-től Temesvár. Az első világháború vége (1919) után az ősi Csanádi Egyházmegye területét három részre osztották fel.

Forrás és fotó: Temesvári Római Katolikus Egyházmegye
Összeállította: Trauttwein Éva

A Szombathelyi Egyházmegye papsága és hívek sokasága búcsúzott szeptember 26-án Brenner József atyától. A szombathelyi Szent Kvirin-templomban tartott gyászszertartásra megtelt a templom. A szentmise kezdete előtt sorban érkeztek az emberek, hogy leróják kegyeletüket József atya ravatalánál, és imádsággal búcsúzzanak tőle.

Egyenes lelkű, hiteles pap

Végső búcsút vettek Brenner Józseftől

Székely János szombathelyi megyéspüspök mondott szentbeszédet, amelyben a Brenner család példáján keresztül mutatta be, milyen erővel volt jelen a hit, az áldozatvállalás és a helytállás a kommunista diktatúra nehéz éveiben. Emléket állított a mélyen hívő Brenner szülőknek, a félreállított, de virágzó közösséget teremtő legidősebb testvérnek, Lászlónak, a hitéért vértanúhalált halt Jánosnak, valamint a meghurcoltatások ellenére is hűségesen szolgáló Józsefnek. A megemlékezés arra buzdította a papokat, a híveket és a fiatalokat, hogy minden körülmények között maradjanak az igazság és a krisztusi szeretet tanúi.

Szentbeszédében a főpásztor Izajás prófétát idézte, aki ezt írta: „Íme, én és a gyermekeim, akiket az Úr nekem adott, mi vagyunk Izraelben a jelek és a csodák." A Brenner család – a két nagyszerű szülő és a három pap fiú – is jellé és csodává lett valamiképpen. Isten szeretetének egészen különleges ajándékai ők számunkra, mondta. Kiemelte a mély hitű nagymama példáját, aki a szombathelyi ferences templomban rengeteget imádkozott azért, hogy a fia pap legyen, s végül abban a nagy kegyelemben részesült, hogy unokái közül öten is megkapták a papi hivatás ajándékát. Ez az imádság erejének csodája.

Székely János felidézte Brenner József atya édesapjának példáját is, aki mindennap szentmisére ment, és naponta imádkozta a rózsafüzért. Később gyakran társalgott teológiai kérdésekről kispap, majd pap fiaival. Olyan ember volt, akiből sugárzott – ahogyan József atya ezt gyakran emlegette édesapjával kapcsolatban – a nyugodt lélek vidámsága és a tiszta szív öröme. Édesanyja tökéletes összhangban élt a férjével. A háború utáni nehéz években keresztanyaságot vállalt egy tízgyermekes családnál, és igen sokat segített nekik hétről hétre. A mama segített egy, a kommunista diktatúra idején állásából kirúgott pedagógus családjának is, és fiai játékai közül sokat szétosztott a legszegényebb családok gyerekei között. Később megnyitotta otthonát fiainak paptársai előtt is. A keresztnevükön szólította őket, és gyakran a saját ebédjét is felkínálta nekik.

A megyéspüspök rámutatott Brenner László és Brenner János atyák példájára, majd megemlékezett Brenner József atyáról. Mint mondta, félénk gyermek volt, nem mert beállni a ministránsok közé, idővel azonban az ő szívében is megszólalt a papságra hívó szó. József atya egy alkalommal elmesélte, hogy amikor tizennégy évesen közölte ezt a szándékát az édesapjával, az ránézett, s a tekintetében megrendültség és öröm volt. Aztán csak ennyit mondott: „Legyél jó pap!" Ez így is lett: József atyából jó pap lett. Egyenes lelkű, hűséges ember, aki szívből szolgálta Krisztust és a rábízottakat egy életen át. Székely János felidézte József atya utolsó találkozását János testvérével, majd a későbbi meghurcoltatását, mellőzöttségét, azt, hogy harminc éven át szolgált a Szent Kvirin-plébánia káplánjaként. Később az egyházmegye papjainak spirituálisa volt, az irgalmasság pápai követe. Egyenes, hiteles lelkipásztorként élt, tanítását hétről hétre rengetegen hallgatták a zsúfolásig megtelt templomban, emelte ki Székely János.

Jelek és csodák

A Brenner szülők és három pap fiuk jelek és csodák lettek, Isten mindent odaadó, egészen a keresztig elmenő szeretetének tanúi. A diktatúra és a pogányság idején ragyogó fények; a hazugságok idején az egyenes lelkűség, az igazság felmutatói; a reménytelenség idején a remény jelei, a hitből fakadó derű, öröm és segítőkészség, a hiteles emberség tanúi – fogalmazott a megyéspüspök.

Székely János ezt követően külön szólt az egyházmegye papságához, híveihez és fiataljaihoz. Az atyáktól azt kérte, hogy legyenek ők is minden körülmények között az igazság, az irgalom és a remény jelei és tanúi. Merítsenek erőt vértanúink, szentjeink példájából, lángoljanak és világítsanak, s egész szívvel, odaadással éljék a papság titkát. A hívektől azt kérte a főpásztor, hogy a családok, az otthonok is legyenek jellé, olyan hellyé, ahol tere van az imádságnak, ahol teljes az összhang a szülők között, ahol jelen van a derű és a szegények iránti szeretet, s ahol megrendültséggel és örömmel fogadják, ha valamelyik gyermek szívében megszólal a papi vagy szerzetesi hivatás hangja.

Székely János a fiatalokhoz szólva kiemelte, ne legyenek langyos keresztények, hanem lángoló szívű, igazi krisztuskövetők. Olyanok, akik nem a széles úton, hanem a keskeny ösvényen, a krisztuskövetés örömteli, ám olykor embert próbáló útján járnak, és akkor sem futnak el, ha az út a Golgota felé fordul. „Nyissátok ki a lelketeket, s engedjétek, hogy szíven találjon titeket Jézus hangja! Mondjatok neki igent teljes szívvel, hogyha hív, ha az egész életetek odaadását kéri tőletek!" – hangsúlyozta a főpásztor.

A megyéspüspök végül így búcsúzott Brenner József atyától. „Köszönjük, hogy egy életen át tanúja és jele voltál testvéred életáldozatának! Köszönjük, hogy részt vállaltál az ő keresztjéből! Köszönjük egyeneslelkűségedet és derűdet! Imádkozunk érted, hogy végtelen irgalmában a mennyei Atya törölje el gyarlóságaidat, és vezessen be örök szeretetének országába, ahol átölelheted őt, s most már örökre átölelheted drága szüleidet, testvéreidet is, és mindazokat, akik előtted távoztak el a hit jelével ebből a világból. Ebben segítsen téged és mindannyiunkat a Boldogságos Szűzanyának, a papok édesanyjának és Boldog Brenner Jánosnak, a magyar Tarzíciusnak közbenjárása!"

József atyát az altemplom kriptájában, boldoggá avatott János testvére egykori nyughelyén, édesapja mellé helyezték örök nyugalomra.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Magyarok Nagyasszonya-mozaik kerül a Vatikáni Kertekbe

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) tagjai november 3. és 7. között ad limina-látogatást tesznek Rómában. Ennek emlékére a Vatikáni Kertekben a Magyarok Nagyasszonyát ábrázoló mozaikot helyeznek el. Az alkotás a magyar püspökök ajándéka, felállítását a magyar kormány is támogatja.

A mozaik a Vatikáni Kertekben már elhelyezett, a különböző nemzetek Mária-tiszteletét megörökítő alkotások sorát gazdagítja, ahol a lengyel és a szlovák mozaik mellett más nemzetek alkotásai is tanúságot tesznek az adott ország Szűzanya iránti tiszteletéről. Magyarország ajándéka természetesen a Magyarok Nagyasszonyát, a Kisjézust tartó Boldogasszonyt ábrázolja, az alkotáson megjelennek a magyar államiság jelképei is: a Szent Korona, a jogar és az országalma.

A látogatás keretében november 5-én, csütörtökön XIV. Leó pápa audiencián fogadja a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjait, akik ottlétük alatt felkeresik a meghatározott vatikáni hivatalokat is, hogy az illetékes tisztségviselőkkel áttekintsék a Magyar Katolikus Egyház helyzetét az adott szakterületeken. A hét folyamán kedden és csütörtökön reggel a Szent Péter-bazilikában, szerdán reggel a Santa Maria Maggiore-bazilikában, pénteken délután a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában, míg szombaton reggel a Lateráni Szent János-bazilikában lesz magyar nyelvű szentmise, más-más főcelebráns vezetésével. A tervek szerint a főpásztorok felkeresnek több magyar vonatkozású helyszínt is Rómában.

Forrás és fotó: Magyar Katolikus Egyház Facebook-oldala

Pécsi Katolikus Egyetemi Lelkészség

Új programokkal várják az egyetemistákat

Hitélet, mély spiritualitás és egy valódi, megtartó közösség várja Pécsen az egyetemistákat. A Forrai Tamás jezsuita egyetemi lelkész irányításával működő Pécsi Katolikus Egyetemi Lelkészség (PEKEL) teret ad a kultúrának, fórumot a kérdéseknek, és biztos támpontot nyújt, ha segítségre van szükség.

Ízelítő a félév programjából

Hétköznapi keresésükben, spirituális igényükben segítenek a fiataloknak a közösségi találkozások, bibliakörök, liturgikus események, zarándoklatok és lelkigyakorlatok. Újdonság a *JelenLét* elcsendesedés-imaest a Jézus Szíve- (Pius-) templomban minden hétfőn 19 és 20.30 között. Filmestek, játszóházak, bálok, országos találkozók pezsdítik fel a közösségi életet, többek közt ilyen program a *Pauluszerda* – a beszélgetéseket szerdán 18 órakor tartják a Paulus Caféban. Az egyetemi lelkészség fórumot biztosít aktuális témák megbeszélésére, egyetemi kredites és más programok megtartására a hit és a szaktudományok határterületeiről. Ilyen az *Élő történelem* sorozat, vagy a *Sorok között* könyvbemutató.

Új szemináriumok indulnak a következő témákról: *Hit és társadalom* (Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar), *Hit és tudomány párbeszéde* (Pécsi Tudományegyetem), *A férfiasság ábrázolása a hangosfilm történetében* (Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola), *Bevezetés a filozófiába és az etikába* (Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola), *Emberközpontú gazdaság* (Közgazdaságtudományi Kar).

A kulturális programok – kiállítások, koncertek, színházlátogatások – között újdonság az egyetemista színjátszó műhely. Ősszel *A helység kalapácsát,* tavasszal a *Passiót* mutatják be.

Megszervezik a betegek, idősek, fiatalok és hajléktalanok szolgálatát is, valamint egyetemistákat támogató és fejlesztő programok indulnak csoportos és egyéni kísérésre.

A személyes találkozás lehetőségét az egyetemistamise biztosítja vasárnaponként 18.30 órától a Jézus Szíve- (Pius-) templomban (Pécs, Ifjúság útja 8.), valamint 19.30 órától az AfterPius Teaház a PTE BTK–TTK-n (Pécs, Ifjúság útja 6., A épület 108.).

A programokról további tájékoztatás található a PEKEL honlapján, az Instagram- és a Facebook-felületeken. Információ kérhető a *pekel.pecs@gmail.com* e-mail-címen is.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Jézus, számíthatsz rám!

Főegyházmegyei ministránstalálkozó Egerben

Szeptember 26-ra találkozóra hívta Ternyák Csaba érsek az Egri Főegyházmegye ministránsait az egri bazilikába. A főpásztor az ünnepi szentmise kezdetén köszöntőjében rámutatott: tekintetünket mindannyian Krisztusra szegezzük, életünk fókuszába őt akarjuk őt állítani. Az érseki palota díszudvaráról indult, bevonuláskor tett „kis zarándoklat” szimbolizálja életünk Krisztusra irányultságát, utunkat, amely őhozzá vezet, akit életünkkel és halálunkkal szolgálunk. Ez legszebben az oltár melletti szolgálatban mutatkozik meg. Kiváltságos helyzetben vannak a fiatalok, akik Istent közelről, az oltárnál szolgálhatják – emelte ki a főpásztor.

Az egyházmegyében több mint hatszáz főoltár található, nagyon sok helyről érkeztek a találkozóra ministránsok; most itt együtt szolgálunk az Úrnak, s ebben a szolgálatban szeretnénk megerősödni. A szentbeszédet Kakuk Ferenc plébános, érseki irodaigazgató mondta, aki tizenkét éven keresztül volt a főegyházmegye ministránsaiért felelős referens.

Jézus az evangéliumban azt mondja, hogy a „barátaim vagytok, nem azt, hogy alkalmazottaim. A ministránsok szolgálata nem csupán feladat, nagyon fontosak persze a külső tettek, de van ennél fontosabb: tudom-e, hogy kinek szolgálok? „Amikor az oltár mellett állsz, jó lenne kimondani Jézusnak: itt vagyok, és számíthatsz rám!” – buzdította a fiatalokat Kakuk Ferenc.

Mi sokszor azt nézzük, mi hiányzik, s elfelejtjük, mi mindent kaptunk Istentől. Ha valaki szeret bennünket, van közösségünk, vannak barátaink, az – sok más dologgal együtt – mind ajándék. Vegyük észre ezeket!

A szolgálat nemcsak az oltár mellett történik, az is szolgálat, amikor észrevesszük, hogy valaki egyedül van, segítünk valakin, aki rászorul, szolgálat a bocsánatkérés és a megbocsájtás is – tette hozzá. Kakuk Ferenc három feladatot adott útravalóul: „Vedd észre, amit Isten adott! Köszönd meg: áldott légy Uram! S add tovább azt a szeretet, amit Jézustól kaptál! Legyetek azok, akikre Jézus számíthat: fény a sötétségben, béke a viszályban, szeretet a közömbös világban. Ha megkérdezik, miért vagy ministráns, legyen a válaszotok: azért, mert Jézus barátja vagyok.”

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Lénárt Márton

Válogatás az Új Ember archívumából

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember *első száma. A jubileumi év elmúltával is folytatjuk retrospektív sorozatunkat: történeti, lelkiségi vagy irodalmi szempontból jelentős írásokat válogatunk a lap archívumából, és közlünk újra. Károlyi Amy József Attila-díjas költő rövid írása az 1946. augusztus 18-i* Új Emberben *jelent meg, abban az évben, amikor a költőnő házasságot kötött Weöres Sándorral.*

Károlyi Amy

Salzburgi dom-koncert

Ó boldog Ausztria, ki 1946 nyarán újra megrendezed a salzburgi ünnepi játékokat. S a megnyitó ünnepségre meghívod a világot. Svájc, a londoni BBC s németországi amerikai adó közönsége hallgatta meg a dom-koncertet a híres akusztikájú aula academicá-ból, a 17. századi gobelinkép elől, hol már a hétéves Mozart is zongorázott. A dom-koncert ismeretlen szólistáinak tapsokba fúló neve nem sokáig lesz ismeretlen.

1946 nyarának aggódó és reménykedő idején Ausztria maga helyett Schubertet szólaltatja meg. És Schubert szavára örömmel figyel a világ. Ennek, az egész világ közvéleményéhez akkreditált osztrák nagykövetnek hangja szenvedélyes, meleg és bátor. A salzburgi megnyitón a Beethoven *Missa Solemnisével* vetélkedő *Esz-dúr* mise hangzott el. A maguk korában szokatlan és forradalmi harmóniákat fiatal és fényes hangok röpítik a csillagos levegőbe. Mint meg nem szűnő hullámok csapkodják a dallamok a partot, a világ határokkal, vízumokkal, bizalmatlansággal és gyűlölettől felparcellázott távolát.

– Mégis egyek vagyunk, részei a nagy egésznek – mondja egyszerre alázatosan is, meg büszkén is az *Esz-dúr mise*, és ezer ministráns-csengővel cseng benne a határokat nem ismerő szépség és az Urat felmutató hit.

Boldog Ausztria, ki a maguk igazát és a mások igazságtalanságát hangoztató nemzetek közt rátaláltál az egyedül megcsendíthető hangra: a saját hangodra. Ez a hang meztelen. Nem védik érvek, ügyvédek, ügyrend és paragrafusok. Nem használja a hangerősítés támadó, s a hangfogó alamuszian hangulatkeltő fegyverét. Minden ereje önmagában van. Az újra megtalált lényegben. Mely elragadóan tiszta és természetes, mint egy erdő, és tradíciótól megszentelt, mint egy templom. Nem véletlen, hogy Ausztria hangja Salzburgból szól a világhoz. S legmélyebb szükségesség, hogy az *Esz-dúr misét* zengi.

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a templomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: *https://www.varosmajoriplebania.hu/*

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: október 6., kedd; november 6., péntek. A szentmisék 7 órakor kezdődnek. December 5-én, szombaton reggel 6 órakor.

A papi- és szerzetesi hivatásokért a Könnyező Szűzanya tiszteletére minden hónap 17-én mutatnak be szentmisét Győrben, a Nagyboldogasszony-székesegyházban (Győr, Káptalandomb 12.) Ezekre a szentmisékre az egyházmegye egy-egy papját hívják szentelési sorrendben. A szentmise végén a Kegyoltár előtt Mária-köszöntőt imádkoznak.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): október 15-én 18 órától 25-én 13 óráig Gál Péter atya tart lelkigyakorlatot „ Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelékeinktől” címmel. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

MÉCS Napok egyéni résztvevőknek, társkeresőknek Budapesten. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a *párKatt.hu* oldalon regisztrált, szabad állapotú, egyedülálló társkeresőket a 2026. november 13-15., péntek estétől vasárnap délutánig tartó alkalomra a Budatétényi Verbita Názáret Misszióház Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot Mészáros Domonkos OP vezeti. Jelentkezési határidő: október 20., kedd. További információ: *https://mecshonlap.hu/mne268/*

BÚCSÚ

A péceli Magyarok Nagyasszonya-templomban (Pécel, Szent Imre körút 8.) Boldog Bódi Mária Magolna képének ünnepélyes elhelyezési szertartása és a templombúcsú ünnepe lesz. Az idei ünnepen a városhoz is kötődő Boldog Bódi Mária Magdolna emléke előtt tisztelegnek október 3-4-én, szombat-vasárnap. Október 3-án, szombaton 19 órától a *Magdolna* című film vetítése lesz a hittanteremben, utána kvíz Magdi életéről. Október 4-én, vasárnap 10 órától egyházzenei áhítat, a 10.30 órakor kezdődő ünnepi szentmise főcelebránsa Udvardy György veszprémi érsek lesz. A mise után Boldog Mária Magdolna képének elhelyezésére, megáldására, kiállításmegnyitóra kerül sor. 12 órától rövid színdarabot mutatnak be Magdi életéről a Szent Erzsébet Általános Iskola diákjai. 12.30 órától agapé a hittanteremben.

A soroksár-újtelepi Fatimai Szűzanya-templom (Budapest XXIII., Szent László út 149.) szeretettel várja a zarándokokat az október 18-ai búcsújára. 11 órakor rózsafüzér-imádság, 12 órakor ünnepi szentmise Tóth Kálmán vezetésével, majd körmenet a Szűzanya feldíszített szobrával. 14 órakor szentségimádás, 15 órakor az irgalmasság rózsafüzére. Szeretettel várják a zarándokokat az ország minden pontjáról!

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

ALBÉRLET

KÖZÉPISKOLAI TANÁRNAK TANULÓ segítőkész, hívő, fiatal egyetemista lány lakhatási lehetőséget keres Budapesten. Idős, egyedül élő vagy házaspár segítségét, támogatását örömmel fogadná külön szoba vagy elszeparált lakrész formájában. Cserébe vállalna előre meghatározottak szerint heti bevásárlást, felolvasást/beszélgetést. Fontos számára az idősek tisztelete és támogatása. Elsősorban a Széll Kálmán tér környéke vagy onnan legfeljebb 20 percnyi tömegközlekedési távolság érdekes. Kapcsolat: 06/30-202-0832

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

EREKLYEELHELYEZÉS

Szent II. János Pál – A pápa és az ember címmel rendezvénysorozat lesz Pápán. A Szent II. János Pál-ereklye ünnepélyes elhelyezése alkalmából tartandó ünnepen, október 3-án, szombaton 18 órától beszélgetésre kerül sor Jacek Urban atyával, a krakkói Wawel Székesegyházi Káptalan dékánjával, a ferences kolostor közösségi termében (Pápa, Barát u. 1., bejárat a Kígyó utca felől). A vendéggel magyar nyelven Dr. Gerencsér Tibor, Magyarország krakkói főkonzulja beszélget. Közreműködik a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesületének Szent Kinga Kórusa. Az ezt követő agapéra süteményfelajánlásokat köszönettel és szívesen fogadnak! Október 4-én, vasárnap 10 órakor ünnepélyes szentmisére és Szent II. János Pál pápa ereklyéjének elhelyezésére kerül sor a Szent István vértanú templomban. Mindenkit szeretettel látnak!

RÓZSAESŐ-IMAESTEK

Lisieux-i Szent Teréz ünnepe alkalmából rózsaeső-imaesteket tartanak. A hálaadás mellett az imaesten résztvevők egy Lisieux-i Szent Teréznek szóló levélben megírhatják kéréseiket, vágyaikat, amiért a szent közbenjárását kérik.

Az Angyalföldi Szent Mihály Plébánia (Budapest, XIII., Babér u. 17.) szervezésében: október 11-én, vasárnap 16 órától.

A Nyolc Boldogság Közösség szervezésében: a budapesti Örökimádás-templomban (Budapest VIII., Üllői út 75-77.) október 3-án, szombaton 19 órakor, valamint 4-én, vasárnap 16 órakor. A Pécsi székesegyházban (Pécs, Dóm tér 2.) október 24-én, szombaton 16 órától.

KILENCED

Assisi Szent Ferenc-kilenced a budapesti Avilai Nagy Szent Teréz-templomban, Assisi Szent Ferenc tranzitusa 800. évfordulójára. Időpont és programok: szeptember 26., szombat 19.30 órától *Assisi, ahol Szent Ferenc élt* – Kuzmányi István diakónus, főszerkesztő vetített képes előadása. Szeptember 27., vasárnap 18.30 órakor szentmise, *Középkor Umbriában és Assisiben* – Tóth Damján OFM történész elmélkedése. Szeptember 28., hétfő 19 órától Franco Zeffirelli: *Napfivér, holdnővér* – filmvetítés Horváth Zoltán plébánossal. Szeptember 29., kedd 18.30 órakor szentmise, *Szent Ferenc atyánk találkozásai* – Kálmán Peregrin OFM templomigazgató elmélkedése. Szeptember 30., szerda 18.30 órakor szentmise, *Az evangéliumot tette váltó szent* – Kocsis Imre biblikus professzor elmélkedése. Október 1., csütörtök 18.30 órakor szentmise, *Lisieux-i Kis Szent Teréz: A kis út lelkisége, mely Ferencben is élt* – Csépányi Gábor plébános elmélkedése. Október 2., péntek 18.30 órakor szentmise, *Szent Ferenc és Ferenc pápa* – Rónaszéki János atya elmélkedése. Október 3., szombat 18.30 órakor *A Szűzanya tisztelete a ferences lelkületben* – Kovács Zoltán plébánoshelyettes elmélkedése. Október 4., vasárnap 10 órakor szentmise Majnek Antal nyugalmazott munkácsi püspök celebrálásával. 19.30 órakor Tranzitus a Pesti ferences templomban (Budapest V., Ferenciek tere). Szeretettel hívják és várják a kedves híveket!

CSALÁDKONGRESSZUS

„Egy test – Érted adatik.” – Házasság és Eucharisztia címmel rendezik meg a 31. Családkongresszust Vácon, október 15-17-én, csütörtöktől szomba-

Új Ember
KATOLIKUS HETILAP
Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.
Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133–1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2026. szeptember 28.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla
Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Bodnár Dániel, Fábián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trauttwein Éva, Vámossy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu;
http://ujember.hu/aprohirdetes–feladasa/

tig a PüspökVác Rendezvényközpontban (Vác, Galamb u. 1.). Szeretettel várják az egyházmegyék családreferenseit, a családpasztorációban szolgálókat és minden érdeklődőt. Mit jelent ma önmagunkat ajándékká tenni? Lehet-e a szeretet egyszerre ünnep és hétköznapi szolgálat? Tekinthetünk-e a szentségekre mint a mindennapjaink tápláló forrásra? Hogyan hallhatjuk meg egymást és a Szentlelket egyszerre? A házigazda: Marton Zsolt váci megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferense, a szentmisét Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mutatja be. Az eseményre regisztrálni kell, jelentkezési határidő: 2026. október 5., hétfő. Bővebb információ: *https://csaladegyhaz.hu/*

KÁNTORKÉPZÉS

A Győri Egyházmegyei Kántorképző szeretettel várja a jelentkezőket szeptemberben induló képzésére. Az oktatás helyszíne a Brenner János Hittudományi Főiskola (Győr, Káptalandomb 7.). Jelentkezni 12 éves kortól lehet, felső korhatár nincs. Előnyt jelent, ha valaki már zongoratanulmányokat folytatott, de ha mégsem, az nem akadálya a jelentkezésnek. Bővebb információk: Fülöp Ferenc igazgató, elérhetőség: 06/30-361-1211 és Benedek András oktató, elérhetőség: *templomi.hangfelvetel@gmail.com*

KONFERENCIA

Életvégi kérdések – könyvbemutató és konferencia a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest, V., Piarista köz 1.) október 7-8-án, szerda-csütörtök. Október 7-én, szerdán 18–20 óra között könyvbemutató és rekasztal-beszélgetés François-Xavier Putallaz: *Az asszisztált öngyilkosság kihívásai* (2026). A beszélgetés résztvevői: Balla Erzsébet hospice-palliatív orvos, Papp Miklós morálteológus, egyetemi tanár, Szeiler Zsolt filozófus, jogász, Moderátor: Deák Hedvig OP teológiai tanár. Október 8-án, csütörtökön 9–18 óra között egész napos konferencia keretében hazai és nemzetközi teológusok, filozófusok, jogászok és orvosok osztják meg gondolataikat az élet és halál teológiájáról, az emberi méltóság fenomenológiájáról, a hospice-palliatív ellátás gyakorlatáról, a gyászról és a keresztény ars moriendiről – a *Szentírástól* a jogi szabályozásig, a filozófiai érvektől a klinikai tapasztalatig. Részletes program: *https://sapientia.hu*

SZAKMAI NAP

Bartimeus – „Add, hogy lássak!" címmel rendeznek szakmai napot Budapesten a Don Bosco Közösségi Házban (Budapest III., Kiscelli u.79.), október 15-én, csütörtökön 9 órától 15 óráig. Főelőadó: Hans Zollner SJ, a római Pápai Gergely Egyetem Antropológiai Intézetének igazgatója. Témák lesznek többek között: A safeguarding napjainkban, az egyházi és közösségi élet negatív mintázatai, valamint ezek felismerése, illetve a rájuk adott válaszok. Szervező: Emberi Méltóság Stratégia Iroda. A részvétel díjmentes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrációs határidő: 2026. október 4., vasárnap. Részletes program és jelentkezési felület: *https://emberimeltosag.hu*

PROGRAMAJÁNLÓ

Miatyánk Fesztivál – Zenei kincsek a 18. századból sorozatban Johannes Skudlik orgonakoncertje lesz Budapesten október 3-án, szombaton 19 órától az Assisi Szent Ferenc-plébániatemplomban (Budapest IX., Bakáts tér). Tervezett műsor: Johann Sebastian Bach (1685-1750): *C-dúr toccata, adagio és fúga,* BWV 564; Jean-François Tapray (1738-1822): *Variációk Rameau 'Les Sauvages'-ára;* Domenico Scarlatti (1685-1757): *a-moll szonáta,* K.306 / K.18 / K.27;Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791): *Andante,* K.616; Johann Sebastian Bach (1685-1750): *D-dúr prelúdium és fúga,* BWV 532. A program ingyenes, regisztráció nem szükséges. Bővebb információ: *https://miatyankfesztival.hu/*

Uzsalyné dr. Pécsi Rita *A (le)építő kritika* címmel tart előadást a Pasaréti Közösségi Házban (Budapest II., Pasaréti út 102.), október 21-én, szerdán 19 órától. Hogyan mondjunk kritikát úgy, hogy ne romboljunk, hanem építsünk? Mikor segít a visszajelzés, és mikor sebez, távolít el vagy éppen bénít meg? Pécsi Rita előadásában a kritika és a visszajelzés hatásmechanizmusát járjuk körül, különös figyelmet fordítva arra, hogyan tudunk egymással őszintén, mégis szeretettel és építő módon kommunikálni. Egy izgalmas és gyakorlatias előadás mindazoknak, akik szeretnének jobban érteni önmagukhoz és egymáshoz – családban, közösségben és a mindennapi kapcsolatainkban. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információ és regisztrálási lehetőség: *https://pasaretikozossegihaz.hu/*

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
október 20-24. | 5 nap | 399.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA
október 21-25. | 5 nap | 189.900 Ft/fő
MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 21-25. | 5 nap | 159.900 Ft/fő
FATIMAI ZARÁNDOKLAT
október 23-28. | 6 nap | 449.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA
október 23-29. | 7 nap | 439.900 Ft/fő
ADVENTI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA
december 5-9. | 5 nap | 359.900 Ft/fő
ADVENT ZAKOPÁNÉBAN
december 5-6. | 2 nap | 69.900 Ft/fő
ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN
december 12-13. | 2 nap | 69.900 Ft/fő
ADVENT MÁRIACELLBEN
december 19-20. | 2 nap | 89.900 Ft/fő
OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
2027. március 1-7. | 7 nap | 369.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
2027. március 13-18. | 6 nap | 399.900 Ft/fő
MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT
2027. március 31 - április 4. | 5 nap | 399.900 Ft/fő
VIA SACRA ZARÁNDOKOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az *Új Ember* hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje meg gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települését, ahol él, az *aprohirdetes@ujember.hu* címre.
Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Ne maradjon le újdonságainkról és kedvezményeinkről!

Iratkozzon fel az Új Ember könyvesbolt hírlevelére!

Webboltunk címe: bolt.ujember.hu

Vásároljon 2027-es Új Ember naptárat!

Új Ember Kalendárium 1990 Ft
Új Ember Zsebnaptár 990 Ft
Liturgikus asztali naptár 990 Ft
Új Ember forgatós falinaptár 990 Ft
Egylapos falinaptár 100 Ft
Kártyanaptárak 100 Ft

A naptárak megvásárolhatók az Új Ember könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.), valamint webáruházunkban: **bolt.ujember.hu**

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

Új Ember
kiadványok